

Жыве Беларусь!

БЕЛАРУС

Address: P. O. Box 3225
Farmingdale, NY 11735

BIELARUS/Belarusan newspaper in Free World ISSN 1054-9455
Published by the Belarusian American Association, Inc.

№ 543 Красавік 2008 г.
Год выдання 58

Юбілейнае віншаваньне Старшыні Рады БНР Івонкі СУРВІМА



Дарагія суродзічы!

Вітаю Вас з вялікім Юбілеем у жыцці беларускага народу: дзевяностымі ўгодкамі абвешчання незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі.

Пасля стагоддзя жудаснай няволі і этнацыду, пасля чатырох гадоў голаду і мукаў, спрычыненай чужой вайной на беларускай зямлі, народ наш знайшоў у сабе сілу і годнасць абвешчыць сьвету, што ён таксама хоча жыць вольным на гэтай зямлі, што ён таксама мае права быць гаспадаром у сваёй хаце.

III Устаўная Грамата БНР – ці Акт 25-га Сакавіка – найважнейшы дакумэнт у нашай сучаснай гісторыі. Вось першыя яго словы:

“Год таму назад народы Беларусі разам з народамі Расеі скінулі ярмо расейскага царызму, які найцяжэй прыціснуў быў Беларусь. Не пытаючыся народу, ён кінуў наш край у пажар вайны, якая чыста зруйнавала гарады і вёскі беларускія. Цяпер мы, Рада Беларускай Народнай Рэспублікі, скідаем з роднага краю апошняе ярмо дзяржаўнай залежнасці, якое гвалтам накінулі расейскія цыры на наш вольны і незалежны край. Ад гэтага часу Беларускай Народнай Рэспубліка абвешчаецца незалежнаю і вольнаю дзяржавай. Самі народы Беларусі, у асабе Ўстаноўчага Сойму, пастаўляюць аб будучых зьвязках Беларусі”.

Нам усім ведама, дарагія суродзічы, што бяз Акту 25-га Сакавіка, без Беларускай Народнай Рэспублікі не было-б сёння беларускага народу на гэтай зямлі...

Беларуская Народная Рэспубліка ня ўспела аднак замацаваць новаабвешчаную дзяржаву. Хаця суседзі яе прызналі, нашым паслом у Вэрсале не ўдалося абараніць права беларускага народу на самавызначэньне. Ворагі нашыя былі мацнейшымі. І Беларусь у тых часах ня мела ў Вашынгтоне, Лёндане і Парыжы сяброў, якія любілі-б на яе карысьць, такіх якіх мелі Паллякі і Балты. Абвешчаньне Беларускай Народнай Рэспублікі змусіла аднак захопнікаў стварыць БССР. Рэшту гісторыі Вы ведаеце.

Савецкі пэрыяд нашай гісторыі я назвала-б пэрыядам вялікай хлусьні. БССР была васалам дзяржавы, якой кіравалі адны з найбольш дзікіх злчынцаў у гісторыі чалавецтва. Дасюль ніхто не пабіў ліку – сто мільёнаў – ахвяраў камунізму.

Нішчыла Масква наш народ і адначасна пераконвала нашых паняволенаў людзей, якія ня мелі доступу да праўды, што яна ёсьць тым “братнім народам”, без апекі якога яны ня могуць абысьціся.

Рада БНР у міжчасе, хаця ў экзылі, прадаўжала змаганьне за незалежнасць. Яе прадстаўнікі ўва ўсім сьвечце былі тымі абаронцамі правоў беларускага народу, якіх ён ня меў у 1918-м годзе.

Пакрысе, нягледзячы на дзікую прапаганду супраць нас Масквы і яе тагачаснага васала – Менску, мы інфармавалі вольны сьвет пра паняволенаў народ, пра нашу гісторыю, нашу культуру, нашае права быць

гаспадарамі на сваёй зямлі.

Каб пра нас ведалі, мы стараліся, каб слова Беларусь гучала падчас усіх мерапрыемстваў, у якіх бралі ўдзел іншыя народы. Мы былі тым агеньчыкам, які даваў надзею на ажыццяўленьне ідэалаў, выказаных у Акце 25-га Сакавіка.

Сёння мы ведаем, што ідэалы гэтыя стануцца рэчаіснасьцю, што наш народ зойме пачэснае месца між іншымі вольнымі народамі сьвету. Так як развалілася савецкая турма народаў, разваліцца і сённяшняя дыктатура, якая пануе ў Беларусі. Разваліцца, бо расьце новае пакаленьне Дашкевічаў, Фінкевічаў і Севярынцаў, якія жывуць верай у лепшую будучыню Беларусі і якія прыоймуць нашае змаганьне за ажыццяўленьне ідэалаў 25-га Сакавіка.

Беларускі народ зразумее, што няма будучыні бяз вольнай і незалежнай беларускай дзяржавы. Прыпомніць словы Кастуся Каліноўскага, які з-пад шыбеніцы папераджаў нас, што заживём мы спакойна і шчасліва, толькі калі маскалёў ня будзе над намі, і адмовіць права халуём на службе чужакоў вырашаць наш лёс.

Хаця я ўжо не маладая, веру, што пабачу яшчэ вольную і незалежную Беларусь, такую, якой яна сёння была-б, калі-б большавіцкія агрэсары не напалі на Беларускаю Народную Рэспубліку і не зьняможылі яе.

Адродзім наш цудоўны край. Народ наш пераможа страх і ўваскрэсьне, так як Уваскрэс Наш Госпад Ісус Хрыстос!

Дык памажы нам Божа!
Жыве Беларусь!

Мітынг на Мангэттане



Мітынг у Амэрыцы сп. Мікола Цімашэнка і сп. Мікіта Агароднік, якія распавялі пра важнасць Акту 25 сакавіка для сёньняшняй моладзі, а таксама пазнаёмілі прысутных з дзейнасьцю ЗБМА ў падтрымку вэтэранаў змаганьня за вольную Беларусь.

На ветры луналі белчырвона-белыя сьцягі. Мітынгуючы трымалі плякаты “Мы хочам вольнай незалежнай Беларусі”, “Спыніць дыктатуру Лукашэнка ў Беларусі”, “Беларусь мае два няшчасці – Лукашэнка і Чарнобыль”, “Свабоду ўсім палітычным зьняволеным” ды іншыя.

Потым прысутныя на мітынгу сталі выгукаць лэзунгі па-ангельску і па-беларуску “Жыве Беларусь!”, “Далоў дыктатуру!” “Беларусь – ТАК! Лукашэнка – НЕ!” Гучэлі беларускія сьпевы: нацыянальны гімн “Мы выйдзем шчыльнымі радамі”, “Пагоня”, “Магутны Божа”.

У мітынг узялі ўдзел больш за 40 чалавек зь Нью-Ёрку, Нью-Джэрзі, Мэрыленду, Канэктыкуту ды іншых штатаў.

Віталь ЗАЙКА

Пікеты ў Бэльгіі

27 і ў пятніцу 28 сакавіка беларусы Бэльгіі ладзілі пікеты насупраць будынка амбасады Беларусі ў Брусэлі. Як паведамлі арганізатары зь Беларуска-Эўрапейскага Задзіночання (БЭЗ), акцыя адбылася з дазволу бэльгійскай паліцыі, “якая з паразуменьнем паставілася да праблемы ў Беларусі”.

Удзельнікі акцыі намагаліся перадаць ў амбасаду пэтыцыю з пратэстам супраць гвалту падчас разгону мірнай дэманстрацыі ў Менску 25 сакавіка, а таксама патрабаваньне неадкладнага вызваленьня ўсіх затрыманых у Дзень Волі.

“Які-б дыктатарскі рэжым ня быў, калі-б ён быў беларускі, дык ніколі-б не ўчыніў-бы такіх зьверстваў у дачыненні да свайго народу. А для акупантаў вельмі важна, каб беларусы забыліся на слова Незалежнасьць. Таму ў гадавіну абвешчэньня Беларускай Народнай Рэспублікай і адбылося зьбіцьцё і арышты людзей, якія хочуць жыць у вольнай Беларусі! – заявіў старшыня БЭЗ Зьміцер Піменаў.

Паліцыя дазволіла пікеты да таго часу, пакуль супрацоўнікі амбасады ня прымуць пэтыцыю.

Канада заклапочаная

Міністар замежных спраў Канады Максім Бэрнье зрабіў 28 сакавіка заяву адносна сытуацыі ў Беларусі. Ён адзначыў, што Канада заклапочаная зьбіцьцём і арыштамі беларускіх дэманстрантаў, якія адзначалі Дзень волі. “Мы асуджаем гэтыя дзеянні, якія зьяўляюцца чарговым нападам на грамадзянскую супольнасьць, уключна зь няўрадавымі арганізацыямі і незалежнымі СМІ”, – заявіў міністар Бэрнье.

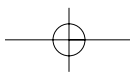
“Канада заклікае беларускія ўлады паважаць права на свабоду мірных сходаў і свабоду слова. Канада таксама зьвяртаецца да беларускіх уладаў неадкладна спыніць абмежаваньні для незалежных СМІ і вызваліць тэрмінова ўсіх тых, хто быў затрыманы”, – гаворыцца ў заяве кіраўніка канадзкага МЗС.

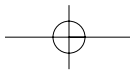
Радые Свабода

У суботу 22 сакавіка каля штаб-кватэры Арганізацыі Аб’яднаных Нацыяў на Мангэттане (Першая Авэню пры 43-й вуліцы) адбыўся мітынг і дэманстрацыя, ладжаная Нью-Ёркім аддзелам Беларуска-Амэрыканскага Задзіночання і Згуртаваньнем Беларускай Моладзі ў Амэрыцы ў знак салідарнасьці са змаганьнем супраць дыктатуры на Бацькаўшчыне і ў гонар 90-х угодкаў абвешчання незалежнасці Беларусі. Напачатку мітынга да пры-

сутных зьвярнуўся старшыня аддзелу БАЗА сп. Віталь Зайка, які распавёў пра мэты акцыі, даў агляд апошніх падзеяў у Беларусі ў сьвятле гістарычнай рэтраспэктывы, а таксама даў інфармацыю пра дзейнасьць БАЗА для тых, хто першы раз прыйшоў на такога кшталту мітынг. Была зачытаная Трэцяя Ўстаўная грамата, якая стала Актам 25 сакавіка 1918 году.

Затым перад прысутнымі выступілі актывісты Згуртаваньня Беларускай





90-я ўгодкі БНР у беларускіх асяродках ЗША

Вашынгтон

25 сакавіка беларуская дэлегацыя, якая складалася з сяброў Беларуска-Амерыканскага Задзіночання і Згуртавання Беларускай Моладзі ў Амерыцы з ваколіц Вашынгтону, Нью-Ёрку, Нью-Джэрзі і Дэлаўэру, правяла гэты дзень у сталіцы ЗША. Падзяліўшыся на чатыры групы, дэлегацыя адвела каля сарака офісаў кангрэсменаў і сенатараў.

На спатканьнях яны распавядалі пра сытуацыю ў Беларусі і заклікалі да падтрымкі чарговага Акту ў падтрымку дэмакратыі ў Беларусі і падтрымкі замежнага вяртання на Беларусь, асабліва новага спадарожнікавага тэлебачання каналу Белсат. Сярод дакументаў, якія пакідалі амерыканскім законодаўцаў, была адмысловая раскладка Рады БНР, падсумаваньне ключавых беларускіх пытанняў, часопіс "Belarusian Review" ды іншыя.

У канцы дня дэлегацыя адвела Помнік ахвярам камунізму, які знаходзіцца ў цэнтры Вашынгтону, недалёка ад Капітолія. Да помніка быў ускладзены вянок з белых і

чырвоных кветак з надпісам на стужцы "Тым, хто пацярпелі, каб Беларусь магла быць свабоднай". З кароткаю прамоваю там выступіў др. Вітаўт Кіпель, сям'я якога непасрэдна пацярпела ад савецкай улады. Прывіталі прысутных старшы-

ня Мэмарыяльнага фонду ахвярам камунізму др. Лі Эдвардс і прадстаўнікі іншых этнічных групаў.

Сам Дзень незалежнасці вашынгтонскія беларусы адзначылі 28-га сакавіка ў сяброўскай атмасфэры ў мясцовай рэстарачыі.



Беларуская дэлегацыя ля Помніка ахвярам камунізму.

Кліўленд

У нядзелю 30-га сакавіка пасля Багаслужбы ў царкве Жыровіцкай Божай маці ў цэнтры "Полацк" ля Кліўленду быў адпраўлены ўрачысты малебен з нагоды 90-х угодкаў абвешчання незалежнасці БНР.

Пасля супольнага абеду старшыня аддзелу БАЗА Пол Васілеўскі прачытаў праклямацыю ад губерна-

тара штату Агаё і шэраг пісьмовых прывітаньняў, сярод іх прывітаньне ад першага амбасадара ЗША ў Беларусі Дэйвіда Шўорца, які таксама зьяўляецца закладчыкам Цэнтру беларускіх дасьледаваньняў (CBS) у штаце Канзас. Прывітаньне ад Старшыні Рады БНР прачытаў др. Сяргей Раманюк, заступнік старшыні аддзелу БАЗА, ад сенатара Вайновіча прачытаў ягоны прадстаўнік прысутны на імпрэзе. А

кандыдат мясцовай акругі ў Кангрэс ад Рэспубліканскай партыі Джым Тракас сказаў аб падабенстве вызвольнага руху грэкаў зь беларускім. Грэкі таксама адзначаюць свой Дзень незалежнасці 25 сакавіка.

Асноўную прамову прачытаў Старшыня Галоўнай Управы БАЗА Вячка Станкевіч. Тэма прамовы складалася з трох частак: гістарычныя падзеі, адмоўная роля страху ў грамадзтве і погляд у будучыню.

Чыкага

Беларусы Чыкага ўрачыста адзначалі 90-годзьдзе абвешчання незалежнасці БНР у нядзелю 22 сакавіка ў Беларускай праваслаўнай царкве сьв. Георгія.

У гасьціннай залі на першым паверсе сабраліся людзі, якія прыехалі ў ЗША ў самыя розныя часы, людзі рознага ўзросту і самых розных веравызнаньняў. Іх аб'ядноўвала вера ў магчымасьць сапраўднай незалежнасці беларускай дзяржавы і дэмакратычных прынцыпаў жыцця на роднай зямлі.

Сваю духоўную службу ў гэты дзень настаяцель царквы а. Павал Фалкоўскі завяршыў малебнам за беларускі народ, у канцы якога прагучаў славу "Магутны Божа" ў бліскучым, пранікнённым выкананьні сьпевакоў царкоўнага хору.

З уступным прывітальным словам звярнулася да прысутных са-



Выступае Алена Бальцэвіч.

кратар парафіяльнай управы царквы Алена Бальцэвіч. Яна зачытала віншаваньні, якія прыйшлі ад розных дзяржаўных і адміністрацыйных установаў, у тым ліку і ад Старшыні Рады БНР Івонкі Сурвіллы.

Пра значэньне сьвята 25 Сакавіка сказаў у сваім выступе Юрась Цыпурка. Ён зрабіў сваеасаблівы гістарычны экскурс у глыбіню стагодзьдзяў, акцэнтуючы ўвагу на

этапах станаўленьня беларусаў як нацыі са сваёй арыгінальнай гісторыяй, духоўнасьцю, мовай і культурай, падкрэсліўшы гістарычную выніковасьць і непазьбежнасьць абвешчання незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі.

Сваімі ўражаньнямі ад нядаўняй паездкі ў Беларусь падзяліўся былы прафэсар філялёгіі, вядомы дасьледчык-літаратуразнаўца і публіцыст Цімох Ліякумовіч. Ён-жа пазнаёміў прысутных са сваімі перакладамі на расейскую мову некаторых вершаў вядомых беларускіх паэтаў. Паэтычную скіраванасьць імпрэзы працягнула Аліна Ёўман, якая выдатна прачытала сугучныя сьвяту вершы Ў. Караткевіча і іншых паэтаў. А Юсіф Кацман, кіраўнік Беларускага зямляцтва ў чыкагаўскім аб'яднаньні "Землякі", прачытаў свой верш, прысьвечаны роднай Беларусі і лёсам тых, хто вымушаны быў пакінуць яе.

Ванкарэм НІКІФАРОВІЧ

Нью-Ёрк

У нядзелю, 23 сакавіка, актывісты Беларускага Маладзёвага Руху правялі ў Нью-Ёрку дэманстрацыю каля будынку ААН, у якой узялі удзел каля 15 чалавек. Дэманстранты трымалі бел-чырвона-белыя сьцягі й плякаты ў падтрымку "Маладога фронту", а таксама плякаты з надпісамі "Свабоду палітвязьням!", "Расея, рукі прэч ад Беларусі!", "Няма месца для расейскіх G8!",

"Скажы "не" саюзу двух дыктатараў – Пуціна і Лукашэнка!".

Пасля дэманстрацыі адбыліся сьвяточныя імпрэзы да 90-х угодкаў БНР. У грамадзкай залі сабору сьв. К. Тураўскага ў Брукліне Беларускаму Музеі адкрыў новую мастацкую выставу, у якой прадстаўленыя працы 32 мастакоў зь Беларусі, у тым ліку Аляксея Марачкіна, Аляся Шатэрніка, Генадзя Драздова, Уладзімера Новака, Аляксандра Грыгор'ева, Рыгора Батальёнка, Міколы Купавы, Юліі Шатэрнік.

Адбыўся прагляд кінастужкі Антона Цялежнікава "Беларускі пасьляваенны антысавецкі супраціў: 1944 – 1959 гг" і відэазапісу выступу Данчыка ў Менску.

У канцы ўдзельнікі імпрэзы напісалі таксама беларускую дыктоўку.

Апрача гэтага ў гэты дзень зьбіралі ахвяраваньні на ўсталяваньне мэмарыяльнай дошкі на былой амбасадзе БНР у Таліне. Дошку гэтую вырабіў скульптар і мастак Алякс Шатэрнік.

Паводле belmov.org

Нью-Брансўік

У Нью-Брансўіку, штат Нью-Джэрзі, 30 сакавіка адбылося ўрачыстае сьвяткаваньне 90-х угодкаў абвешчання незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі, ладжае сумесна аддзеламі БАЗА Нью-Ёрку і Нью-Джэрзі.

Сьвяткаваньне адкрыў "гаспадар" імпрэзы, старшыня аддзелу БАЗА ў Нью-Джэрзі Юрка Азарка. Прагучаў гімн Злучаных Штатаў у выкананьні спчн. Вольгі Казак.

Сп. Юрка Азарка, спчн. Тацьцяна Кулакевіч і сп. Ілья Куніцкі зачыталі праклямацыю ад губэрнатараў Нью-Ёрку і Нью-Джэрзі і ад мэра г. Нью-Ёрку, дасланыя БАЗА. Затым Ганна Грышкевіч, Крыстафэр Азарка і Лена Грышкевіч прачыталі Першую, Другую і Трэцюю Ўстаўныя граматы БНР.

Затым да прысутных з прывітаньнем звярнулася Старшыня Рады БНР Івонка Сурвілла. Яна каротка спынілася на гісторыі стварэньня БНР, адзначыла, што менавіта стварэньне БНР змусіла бальшавікоў стварыць БССР, якая потым стала незалежнай Рэспублікай Беларусь. Савецкі пэрыяд быў часам вялікай хлусьні пра БНР, і, на жаль, замоўчваньне і хлусьня працягваюцца і сёньня, але народ павінен і будзе ведаць праўду. Гэтак, як развалілася савецкая турма народаў, разваліцца і дыктатура, якая пануе ў Беларусі. Спн. Сурвілла распавяла аб працы Рады БНР па кансалідацыі беларускіх нацыянальных сілаў і заклікала падтрымаць гэтыя намаганьні, інфармаваць пра існаваньне і дзейнасьць Рады БНР.

Потым з прывітальнымі словамі да прысутных звярнуліся старшыні аддзелаў БАЗА ў Нью-Ёрку і Нью-Джэрзі Юрка Азарка і Віталь Зайка.

Пасля сьвяточнага банкету ўрачыстасьць прадоўжылася. Былі прачытаны прывітаньні ад прэзыдэнта ЗША Джорджа Буша, сенатара Фрэнка Лаўтэнбэрга, кангрэсмена Фрэнка Палонэ, Старшыні Галоўнай Управы БАЗА Вячка Станкевіча (прачытала спн. Алла Орс-Романо), прывітаньні ад БАП(Н)Ц ды іншых асобаў ды ўстановаў.

З рэфератам "90 год Акту 25 Сакавіка 1918 году і абвешчаньне незалежнасці Беларусі" перад прысутнымі выступіў старшыня БННіМу др. Вітаўт Кіпель. Ён адзначыў важнасьць Акту 25 Сакавіка і абвешчання незалежнасці Беларусі, як найважнейшай падзеі ў найноўшай беларускай гісторыі, і падкрэсліў неабходнасьць ажыццяўленьня ідэалаў гэтага Акту. Др. Кіпель спыніўся на ўласных успамінах пра 65 год сьвяткаваньняў 25 Сакавіка.

Сп. Кіпель адзначыў, што мы не заўсёды здаем сабе справу, наколькі істотным было гэтае шмат у чым сымбалічнае абвешчаньне незалежнасці Беларусі. Акт 25 Сакавіка запачаткаваў новую пару нацыянальнага руху і дасюль зьяўляецца арыенцірам, эталёнам дзяржаўнасьці.

Затым сп. Мікола Цімашэнка прачытаў рэзалюцыю ўрачыстага сходу. Прагучаў рэлігійны гімн "Магутны Божа".



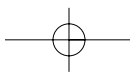
Ала Кузьміцкая і Нона Азарка паказваюць Данілу Кузьміцкаму беларускія вырабы.

Потым адбыўся ўрачысты канцэрт, у якім выступілі Валіяна Пархоменка, Алякс Казак, Вольга Казак, паэт і бард Сяргук Сокалаў-Воюш, віртуоз-баяніст з Канады Алякс Севасьцянян. В. Казак выступіла зь песнямі на сваю музыку і словы. Цудоўна прачытала беларускія вершы наймалодшая ўдзельніца канцэрту Паўлінка Падлеская.

Закрылася сьвяткаваньне беларускім нацыянальным гімнам "Мы выйдзем шчыльнымі радамі". Затым усе ўдзельнікі сабраліся на сцэне для агульнага фатаздымка.

Вялі імпрэзу сп. Юрка Азарка і спчн. Гражына Залеўская. Падзяка за арганізацыю належыцца спн. Але Кузьміцкай-Шчэцька і Юрку Азарку, Людзе Бакуновіч, Алле Орс-Романо, Валеру Дворніку.

Віталь ЗАЙКА



Беларусь за месяц

Дзень Волі ў Менску

За некалькі дзён да Дня Волі былі праведзеныя прэвэнтыўныя затрыманыя і зробленыя паказальныя запалохваньні, найперш у рэгіёнах. На 25 сакавіка не прадаваліся квітки на цяжкіх у Менск, напрыклад, у Жлобіне і Гомелі. А ў Менску ўвечары 24 сакавіка быў затрыманы мастак, кіраўнік Рады Згуртаваньня Беларусаў Сьвету “Бацькаўшчына” Аляксей Марачкін. Увечары гэтага дня некалькі спэцназаўцаў уваліліся да яго ў майстэрню і канфіскавалі больш за сорак расьсяжак і плякатаў, падрыхтаваных мастаком да Дня Волі.

Марачкіна арыштавалі, спэцназаўцаў падчас налёту таксама пашкодзілі знакамітую карціну “Лялькі” і некалькі прадметаў керамікі. На наступны дзень мастака асудзілі на 5 сутак адміністрацыйнага арышту. Гэтак званьня “сьведкі” пацьвердзілі, што мастак нецэнзурна ляўся ля сьценаў Цэнтральнага РУУСа сталіцы. На волю Аляксей Марачкін выйшаў увечары 29 сакавіка, добра што дзень свайго нараджэньня – 30 сакавіка – адсвяткаваў на волі.

Брутальны разгон

Арганізатары акцыі падалі заяўку на акцыю загадзя, за 6 тыдняў. Яны прасілі дазволу правесці шэсьце ад Плошчы Якуба Коласа праспэктам Незалежнасьці да вуліцы Гарадзкі Вал, а потым Нямігай – да Опэры. Меркавалася ўскласці кветкі да помнікаў Я. Коласу, Я. Купалу, А. Міцкевічу і М. Багдановічу. Гарыканкам традыцыйна адмовіў, прапанаваўшы звыклы маршрут: збор на пляцоўцы перад будынкам Прэзыдыюму Акадэміі навук, шэсьце вуліцай Сурганава да плошчы Бангалёр. Арганізатары вырашылі не здавацца: збор на Плошчы Якуба Коласа.

Відаць, улады зразумелі, што людзі не адступяць і яшчэ за некалькі гадзін да пачатку, які быў запланаваны на 6-ю вечара, пачалі падрыхтоўку. Плошча Я.

Коласа была ачэпленая спэцназам, у дварах стаялі аўтазакі, а непасрэдна перад пачаткам акцыі на плошчы перастаў спыняцца грамадзкі транспарт.

Нягледзячы на кепскае надвор’е – напярэдадні пахаладала, і пайшоў сьнег – на подступах да Плошчы Якуба Коласа сабралася некалькі тысяч чалавек. Спэцназу і міліцыі ўдалося расьсекчы людзкую хвалю. Тым, што рушылі ў бок Акадэміі навук пашанцавала больш. Іх амаль не чапалі. Тых, што паспрабавалі прарвацца праспэктам у бок Кастрычніцкай плошчы расьсяжалі на групы і, ізаляваўшы, жорстка зьбівалі і заганялі ў аўтазакі.



Затрыманьне Андрэя Лянкевіча.

Усяго ўвечары 25 сакавіка былі затрыманыя 88 чалавек: сярод іх маладафронтаўцы Зьміцер Дашкевіч і Артур Фінькевіч, а таксама журналісты “Нашай Нівы” Сямён Печанко і фотакарэспандэнт Андрэй Лянкевіч. Лянкевіч нават атрымаў удар ад спэцназаўцаў у твар, і гэтыя фатаздымкі перадрукавалі выдучыя фотаагенцыі сьвету.

Вынікі

26 сакавіка адбыліся суды: амаль усе затрыманыя атрымалі ці штрафы ад 20 да 30 базавых велічыняў (\$300 да \$500) ці адміністрацыйныя суткі. Журналіст “Нашай Нівы” Сямён Печанко быў асуджаны на 15 сутак

адміністрацыйнага арышту. Яму паставілі ў віну тое, што ён выкрыкваў “Жыве Беларусь!” і “Ганьба” і махаў бел-чырвона-белым сьцягам. Насамрэч журналіст Сямён Печанко выконваў свае прафэсійныя абавязкі і ў руках меў толькі фатакамеру.

Сярод асуджаных 26 сакавіка, была і маладафронтаўка Кацярына Салаўёва. 27 сакавіка ў Полацку павінен быў распачацца суд: дзяўчыну вінавацяць ва ўдзеце ў незарэгістраванай арганізацыі (“Малады Фронт”). Але 26 сакавіка яе асудзілі на пяць сутак, і працэс перанеслі на 8 красавіка.

Ціск на журналістаў

Раніцай 27 сакавіка КДБ зрабіла налёты на офісы Радыё Рацыі і Эўрапейскага радыё для Бе-

кага радыё, і Белсату працуюць у краіне без акрэдытацыі.

Канфлікт ЗША-Беларусь:

Хроніка падзеяў

12 сакавіка Менск пасля “настойлівых рэкамандацый” Міністэрства замежных спраў Беларусі пакінула амбасадарка ЗША Карэн Ст’юарт. Нагадаем, што **7 сакавіка** быў адкліканы з ЗША амбасадар Міхаіл Хвастоў. **17 сакавіка** МЗС Беларусі запатрабавала скараціць колькасць амэрыканскіх дыпляматаў. У адказ амэрыканская амбасадарка прыпыніла **19 сакавіка** выдачу віз беларускім грамадзянам. Папярэднія візавыя сумоўі былі адменены. **23 сакавіка** ў праграме “Панарама” на беларускім тэлебачаньні быў паказаны сюжэт пра выкрыцьцё групойкі шпіёнаў, якімі кіравалі супрацоўнікі амбасады. Беларускія грамадзяне бышчам-бы з дапамогай бінокуляр і фатакамер зьбіралі розную інфармацыю. **27 сакавіка** 17 амэрыканскіх дыпляматаў – роўна палова – пакінулі Менск.

31 сакавіка часоваму паверанаму ў справах ЗША ў Менску Джанатану Муру ў Міністэрстве замежных спраў уручылі афіцыйную ноту. У дакумэнце адзначаецца, што беларуская амбасадарка ў Вашынгтоне дадаткова скарачае колькасць персаналу. Тое самае замежнапалітычнае ведамства патрабуе і ад ЗША. Чарговае зьмяншэньне супрацоўнікаў амбасады зьвязана зь нежаданьнем ЗША адмяніць санкцыі супраць “Белнафтахіму”.

Казуліна не адпускаюць

Аб зьмяненьні меры пакараньня прасіла ягоная дачка Юля, але ёй адмовілі.

25 сакавіка споўнілася два гады з моманту арышту А. Казуліна. У ліпені 2006 г., пасля некалькіх месяцаў сьледзтва, экскандыдат у прэзыдэнты быў асуджаны на пяць з паловаю гадоў каленні за “арганізацыю масавых беспарадкаў у Менску” – А. Казулін арганізаваў і ўзначаліў 25 сакавіка 2006 г. шэсьце ўдзельнікаў Дня Волі да спэцпрыёмніка-разьмеркавальніка на Ак-

рэсьціна, дзе трымалі некалькі сотняў затрыманых удзельнікаў Плошчы. Тое шэсьце жорстка разганялі амонаўцы.

Між тым адна з умоваў наладжваньня стасункаў Беларусі з Эўразьвязам і ЗША – неадкладнае вызваленьне Казуліна. Перамоваў ня будзе пакуль палітыка ня вызваліць.

Агульнаацыянальная дыктоўка

23 сакавіка ў Беларусі прайшла агульнаацыянальная дыктоўка. Яе правядзеньне ставіла за мэту яднаньне беларускай нацыі. На каталіцка-пратэстанцкі Вялікдзень дыктоўка прайшла ў некалькі этапаў на сядзібах ТБМ і Партыі БНФ. 24 сакавіка ў Палацы мастацтваў яе ладзілі Згуртаваньне Беларусаў Сьвету “Бацькаўшчына” і мастацкая суполка “Пагоня”. 29 сакавіка дыктоўкі пісалі родныя палітвязьняў: у тым ліку маці Аляксандра Казуліна і маці Андрэя Кіма. Супраць апошняга заведзена крымінальная справа за ўдзеце ў мітынг супраць прадпрыемстваў.

Прайшлі дыктоўкі і ў абласных цэнтрах, а таксама за межамі Беларусі. Іх удзельнікі на выбар пісалі ўрыўкі з прадмовы да зборніка “Дудка беларуская” Францішка Багушэвіча, а таксама, паводле жаданьня, з 2-й і 3-й Устаўных граматаў БНР.

Праўда, скажаць, што дыктоўкі сталі масавай зьявай пакуль нельга. У іх узялі ўдзел некалькі сотняў грамадзкіх актывістаў. Але ў будучыні дыктоўка можа стаць пастаяннай акцыяй.

Піяршчык для Беларусі

У сярэдзіне сакавіка Менск наведаў лорд Тымаці Бэл. Ён вядомы тым, што рабіў піяр некаторым вядомым людзям, у тым ліку прэм’ер-міністра Вялікабрытаніі Маргарэт Тэтчэр, каралю Саўдаўскай Аравіі, а апошнія гады – расейскаму алігарху Барысу Беразоўскаму. Бэла паклікалі, каб ён палепшыў імідж Беларусі ў свеце і найперш у Эўропе, які моцна пахіснуўся апошнімі гадамі.

Уласны карэспандэнт

Першы помнік дзеячам БНР

“Ад гэтага часу Беларуская Народная Рэспубліка абвешчаецца незалежна вольнаю дзяржавай...”

Менавіта гэтыя словы з III Устаўной граматы БНР сталі лейтматывам святаваньня 90-х угодкаў Беларускай Народнай Рэспублікі і прымеркаванай да гэтай вялікай даты цырымоні адкрыцьця помніка “Заснавальнікам БНР”, што паўстаў на сядзібе Музея выяўленчага мастацтва ў Старых Дарогах. Па добрай традыцыі святачныя мерапрыемствы распачала малітва за Беларусь і Беларускі Народ, за стваральнікаў і абаронцаў БНР, якую, пры вялікай колькасці гасьцей і жыхароў гораду, адправіў сьвятар Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Народнай Царквы Леанід Акаловіч.

Ініцыятар стварэньня помніка “Заснавальнікам БНР” кіраўнік культурна-асьветнага клубу “Спадчына” Анатоль Белы ў сваёй вітальнай прамове зазначыў, што гэта першы помнік заснавальнікам БНР у краіне. Але прыйдзе час, калі наш народ

належным чынам ушануе памяць ўсіх, хто змагаўся і аддаў жыцьцё за тое, каб Беларусь стала незалежнай і вольнай краінай. І месца яму – на плошчы Незалежнасьці ў Менску...

З прывітальнымі словамі да прысутных звярнуліся старшыня Саюзу беларускіх пісьменьнікаў Аляксей Пашкевіч, старшыня Беларускага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры Антось Астаповіч, грамадзкі дзеяч Вячаслаў Сіўчык. На ўрачыстасьці былі зачытаныя віншаваньні з 90-мі ўгодкамі БНР і адкрыцьцём помніка ад беларусаў ЗША: старшыні аддзелу БАЗА ў Кліўлендзе Пола Васілеўскага і дачкі А. Белага, Сьвятланы Белай.

Ад імя чэшскага народу, які мае даўнія гістарычныя стасункі зь беларусамі, са сьвятарам 90-х угодкаў БНР і адкрыцьцём помніка “Заснавальнікам БНР” павіншаваў выконваючы абавязкі амбасадара Чэскай

Рэспублікі ў Беларусі Томаш Ядлоўскі. Гэтыя вітальныя словы былі гарача сустрытыя гарачымі воклічамі “Жыве Беларусь!” і шчырымі апладысмантамі.

У час мерапрыемстваў адбылася ўганараваньне сяброў клубу “Спадчына”, якія найбольш зрабілі і робяць, каб сучасная Беларусь стала вольнай і дэмакратычнай краінай. Асабліва вітаўся факт узнагаро-

джаньня на прапанову Камітэта ўшанаваньня клубу “Спадчына” медалём К. Калінаўскага вядомага палітыка і вязьня Аляксандра Казуліна. Узнагародай “Спадчыны” пасьмяротна ўшанаваная і жонка А. Казуліна Ірына. Медалі разам з шчырымі словамі падтрымкі былі перададзеныя родным палітыка. Сярод уганараваных былі старшыня Саюза беларускіх пісьменьнікаў А. Пашкевіч, палітык А. Саньнікаў, пісьменьнік А. Рыбак, рок-музыка і мастак А. Плясанаў, сябры грамадзкага Камітэту па ўшанаваньні памяці ахвяр сталінскіх рэпрэсій...

Вялікую цікавасьць наведвальнікаў Музея ў Старых Дарогах выклікала прэзэнтацыя фільму, прысьвечанага 90-м годкам абвешчання незалежнасьці БНР “Дзень Волі”, які быў створаны незалежнымі беларускімі кінематаграфістамі і тэлеканалам “Белсат”.

Цырымонія хораша завяршылася агульным выкананьнем рэлігійнага гімну “Магутны Божа”.

Анатоль МЯЛЬГУЙ,
<http://mialguj.livejournal.com>
Фота А. ХАДЫКІ



90-я ўгодкі БНР у беларускіх асяродках сьвету

Аўстралія

У Мэльбурне адбылося ўрачыстае пабуджаньне, якое арганізаваў Беларускі Цэнтральны Камітэт разам з царквой сьв. Віленскіх пакутнікаў БАПЦ. Старшыня БЦК Янка Барысевіч зачытаў даклад, прысьвечаны ўгодкам БНР, а сакратар Аўген Груша выступіў з прамовай.

У мастацкай частцы А. Груша прадэкламаваў вершы, а мастацкі гурт “Каліна” выканаў беларускія песні.

Вядома, такая ўрачыстая сустрэча не абыйшла без выкананьня гімна “Мы выйдзем шчыльнымі радамі”.

Паводле інфармацыі БЦК

Бэльгія

Святкаваньне 90-х угодкаў БНР ў Бэльгіі традыцыйна пачалося з малітвы за Беларусь у грэка-каталіцкай парафіі. Каб памаліцца, павіншаваць адзін аднаго з гэтым радасным днём і разам адсвяткаваць Дзень Незалежнасьці, у Антвэрпэне сабраліся беларусы з розных гарадоў Бэльгіі і Францыі.

Пасьля святачнага набажэнства ўдзельнікі наведалі Лювэн, горад на ўсходзе ад Брусэлю, дзе пахаваны славыты беларускі кампазытар Мікола Равенскі, каб ускласьці кветкі на ягоную магілу. Там ўсе разам засьпявалі гімн “Магутны Божа”, музыку да якога напісаў спадар Равенскі.

Да помніка невядомаму жаўнеру ў Брусэлі ўдзельнікі акцыі прайшлі арганізаванай калёнай. Там былі ўрачыста ўскладзены кветкі, гучалі прамовы ўдзельнікаў, а дзеці з нядзельнай школі гораду Антвэрпэну дэкламавалі вершы, прысьвечаныя Дню Незалежнасьці.

На вялікі жаль, на ўрачыстасячых ня здолеў прысутнічаць па прычыне хваробы сябра Рады БНР спадар Янка Жучка. Але сябры Беларускага-Эўрапейскага Задзіночаньня завіталі і да яго, каб павіншаваць са святам.

Паводле БЭЗ

Вялікабрытанія

28 сакавіка з нагоды 90-годзьдзя абвяшчэньня БНР адбыўся ўрачысты прыём ў прэстыжным лёнданскім гатэлі “Мэрыэт”, побач з Брытанскім парламэнтам. Прыём зладжаны Згуртаваньнем Беларускаў у Вялікай Брытаніі. Ад імя ЗББВ прысутных вітала старшыня Алена Міхалюк. Прысутнічалі беларусы ня толькі з Лёндану, але і бліжэйшых гарадоў. З вітальным словам да прысутных звярнуліся: Старшыня Рады БНР Івонка Сурвіла, былы амбасадар Брытаніі ў Менску, сябар Беларусі Браян Бэнэт, былы палітвязьнік Андрэй Клімаў; пэат Геннадзь Бураўкін, старшыня Рады “Згуртаваньня беларусаў сьвету “Бацькаўшчына” Алена Макоўская; старшыня Англа-беларускага таварыства Джэймс Дынглі.

Вёў урачыстую імпрэзу сябра рады ЗББВ Павел Шаўцоў. Падарункам для ўсіх стала прэзэнтацыя музычнага альбому “Дзень Волі – 90 год”, запісаны Нінай Эванс і Сержуком Вінаградывым.

30 сакавіка беларусы сабраліся на святачнае набажэнства ў Беларускім культурна-рэлігійным цэнтры ў Паўночным Лёндане. Набажэнства скончылася малітвай за беларускі народ, прачытанай айцом Аляксандрам Надсанам.

Пасьля службы адбылася сустрэча з гасьцямі зь Беларусі. Мікола Пачкаеў, намеснік старшыні ЗББВ, прывітаў прысутных, падкрэсьліўшы вялікую ролю беларусаў замежжа ў захаваньні ідэалаў 25 Сакавіка, а таксама выказаў удзячнасьць за працу тым у Беларусі, хто падзяляе гэты ідэалы.

nn.by

Латвія

Латвійскае Таварыства Беларускай Культуры “Сьвітанак” адзначае 25 Сакавіка штогод ад пачатку свайго існаваньня. Сёлета ў гэты дзень гаспадарамі будынка Асацыяцыі нацыяльна-культурных таварыстваў Латвіі сталі беларусы. Асацыяцыя гасьцінна раскрыла свае дзьверы перад удзельнікамі беларускай імпрэзы, і іх сабралася поўная Вялікая зала.

Твары Кастуся Езавітава і Ларысы Геніюш, якія паглядалі з палотнаў беларускіх мастакоў – вось хто першымі вітаў гасьцей свята. Гэта свой падарунак да юбілею падрыхтавалі беларускія мастакі, сябры творчай суполкі “Маю гонар”. Яны зладзілі выставу, прысьвечаную 90-м угодкам абвешчання БНР.

Прывітаны ўдзельнікам свята зачытаў старшыня Аб’яднаньня беларусаў-мастакоў Балтыі “Маю гонар”, кавалер ордэна трох Зорак Латвіі, адзін з заснавальнікаў Таварыства “Сьвітанак” Вячка Целеш. Ён агучыў пасланьне Івонкі Сурвілы, нагадаў аб гістарычных паралелях паміж Днём незалежнасьці Латвіі 18 лістапада і Днём Акту 25 сакавіка.

Нягледзячы на сумныя гістарычныя рэаліі, імпрэза атрымалася сьветлай і жыццясьцьвядзальнай. Гэтая сьветлая ўзьнёсласьць – ад фарбаў нашых мастакоў, ад кранаючых сэрца беларускіх сьпеваў, ад нашай еднасьці. Яна – у нашых сэрцах, у подыху вясны, у твары святай Еўфрасіныі Полацкай, заступніцы зямлі Беларускай – гэтая праца мастака Васіля Малышчыца, асяняла вечарыну і выставу аб’яднаньня “Маю гонар”, якая будзе доўжыцца ўвесь красавік.

www.svitanak.lv

Летува

25 Сакавіка – гэта дата яднаньня беларусаў у сьвечу. Лёс падзяліў нас рэлігіямі й поглядамі, але Сакавік яднае ўсіх нас. Зьяднаў ён і беларусаў Вільні, якія, нягледзячы на шматлікія супярэчнасьці і плыні, вырашылі аб’яднацца і супольна адзначыць Дзень Волі, і гэтым засьведчыць, што Беларусь жыве.

Урачыстасьці распачаліся з віленскіх могілак Росы, дзе быў ускладзены вянок „Стваральнікам Беларускай Незалежнасьці – ад удзячных нашчадкаў“ да помніка братам Івану і Антону Луцкевічам.

Гімн „Мы выйдзем шчыльнымі радамі“ абвесьціў аб пачатку другой часткі святакаваньня – урачыстага сходу, які адбыўся ў вялікай залі Дома настаўніка.

Ад імя Старшыні Рады БНР Івонкі Сурвілы віншаваньне зачытаў сябра Рады БНР, старшыня Таварыства Беларускай Культуры ў Літве Хведар Нюнька.

І думаю, у кожнага хвалявалася сэрца, калі сябар летувіскага сойму Ёнас Чакуоліс прамовіў некалькі словаў віншаваньня па-беларуску. І ў прыватнасьці ён зазначыў, што беларусы й летувісы самыя блізкія народы, маюць агульную гісторыю і падобную сымболіку. Зь віншавальным словам звярнуўся і Вацлаў Станкевіч, сябар летувіскага сойму, нашчадак сла-

вутага роду Станкевічаў. Ад імя дэпарта-мэнта нацыянальных меншасцяў віншаваньне зачытаў Валянцін Стэх. Аб гісторыі БНР, аб яе значэньні даклад прачытаў прафэсар ЭГУ Алесь Смалянчук.

Далей была святачная частка праграмы. Зь Беларусі павіншаваць віленчукоў і разьдзяліць зь імі радасьць свята, прыехалі барды Вальжына Цярэшчанка і Зьміцер Бартосік. Радасьць беларусаў разьдзялілі і браты-ўкраінцы, якія таксама прыехалі са святачным канцэртам.

А пасьля калёна святакуючых рушыла ў Базыльянскія мury. Там, у грэка-каталіцкай царкве Сьвятой Тройцы адбылося набажэнства за Беларусь, якое адправіў сьвятар Ян Даўкшыс.

26 сакавіка ў Сойме Летувіскай Рэспублікі адбылася акадэмія, прысьвечаная 90-м угодкам абвяшчэньня БНР, у якой прынялі ўдзел Прэзыдэнт Летувы Валдас Адамкус, дэпутаты летувіскага сойму, прадстаўнікі ўрадавых структур і беларускія актывісты. Пад бел-чырвона-белым сьцягам прагучаў гімн „Мы выйдзем шчыльнымі радамі“. Сустрэча шырока асьвятлялася ў сродках масавай інфармацыі Летувы.

Алесь АДАМКОВІЧ (Вільня)
Здымак аўтара

Польшча

У Варшаве 25 Сакавіка адбыліся мітынг і шэсьце салідарнасьці зь Беларусію.

Гістарычны даклад пра ўдзел беларусаў **Беласточчыны** ў пэрыяд змаганьня за незалежнасьць БНР, канцэрт беларускіх песень, дэкламацыя вершаў Ларысы Геніюш ды прэзэнтацыя фільму “Дзень Волі” – гэта галоўныя элемэнтэ беласточкага святакаваньня 90-х угодкаў Беларускай Народнай Рэспублікі.

Ва ўрачыстасьці прынялі ўдзел дзеячы беларускай нацыянальнай меншасці ў Польшчы, моладзь, польскія парламэнтэры, а таксама прадстаўнікі ўладаў Беларустоку і Падляскага ваяводзтва.

У канцэртнай частцы выступіў моладзёвы гурт “Зьнічка” зь беларускага ліцэю ў Гайнаўцы ды Ілёна Карпюк і Марцін. Артыстычна-паэтычны collage зь вершамі прадставілі вучні з пачатковай школы № 4 у Беларустоку.

Познанскія беларусы ўрачыста адсвяткавалі 90-я ўгодкі БНР. З гэтай нагоды адбылася лекцыя па гісторыі Беларускай Народнай Рэспублікі. Прачытаў яе доктар Марэк Фігура, выкладчык усходняга інстытуту. Пасьля гэтага адбылася прэм’ера фільму “Беларускі Рэзыстанс”. Беларусы Познані напісалі агульнанацыянальную дыктоўку, якую прачытаў Віталь Воранаў – старшыня Беларускага культурна-асьветніцкага цэнтру. На прэзэнтацыі быў прысутны пісьменьнік і публіцыст Анатоль Маўчун, беларускія студэнтэ і прадстаўнікі ўнівэрсытэту імя Адама Міцкевіча.

Чэхія

Беларусы Чэхіі першую агульнанацыянальную дыктоўку пісалі аж два разы. 22 сакавіка, адразу пасьля сканчэньня канфэрэнцыі “Мінуласьць, сучаснасьць і будучыня беларускай дзяржаўнасьці”, што праходзіла ў будынку Радыё Свабода. Тэкст першай дыктоўкі складаўся з прадмовы да “Дудкі беларускай” Францішка Багушэвіча.

На наступны дзень, 23 сакавіка, нягледзячы на моцны сьнег і вецер, людзі сабраліся ў клубоўні беларускай грамады, дзе дыктоўку праводзіў Павал Севярынец. Яе тэкст паходзіў з вытрымак з II і III Устаноўчых Грамад БНР.

Святаваньне 90-х угодкаў Беларускай Народнай Рэспублікі працягнулася 25 сакавіка. У першай палове дня беларусы прыйшлі на Альшанскія могілкі, каб ушанаваць памяць прэзыдэнтаў БНР Пётра Крычэўскага і Васіля Захаркі, а таксама сьпевака Міхася Забэіды-Суміцкага. Увечары адбыўся святачны канцэрт у праскім Доме нацыянальных меншасцяў з удзелам Аляксандра Памідорава. Разьлічаная на сто чалавек заля была перапоўненая. С прывітальным словам выступіў Юрка Станкевіч. У сваёй прамове ён распавёў аб значнасьці падзеяў 90-гадовай даўніны, падкрэсьліў значэньне слаўнага мінулага для будучыні Беларусі.

Святачны настрой у залі перамяніўся, як толькі паступіла інфармацыя аб брутальных падзеях у Беларусі. Аляксандар Памідораў зьмяніў рэпэртuar – і пасьля выкананых гітоў загучала патрыятычная “Радзіма мая дарагая...”. Вечар скончыўся агульным сьпевам гімну “Мы выйдзем шчыльнымі радамі”.

Аўген СІДОРЫК,
Беларуска-Эўрапейскае Задзіночаньне

Эстонія

Беларуска-Эстонскае Згуртаваньне адзначыла 90-годзьдзе БНР урачыстым святам, на якое былі запрошаны сябры зь мясцовых суполак іншых нацыянальнасьцяў, прадстаўнікі гарадзкіх уладаў, уцекачы зь Беларусі, якія зараз жывуць у Таліне. Ганаровым госьцем свята стаў унук скарбніка Рады БНР Леанарда Зайца, Ўладзіслаў Заяц, які жыве ў нашым горадзе.

Месца святакаваньня было ўпрыгожана беларускімі колерамі й сымбаламі. Была зробленая выстава беларускіх выданьняў аб нашай гісторыі й культуры. Гучалі вершы й песні, прысьвечаныя Беларусі. Ішла гаворка пра яе гістарычны шлях, пра тыя падзеі, якія падштурхнулі да абвешчання незалежнасьці Беларусі, і пра тое, як склаўся лёс Беларускай Народнай Рэспублікі. Прагучалі прывітальныя словы Старшыні Рады БНР Івонкі Сурвілы.

Свята прайшло зь вельмі добрым настроем. Пасьля афіцыйнай часткі яшчэ некаторы час ішла размова пра тое, што зараз робіцца ў Беларусі. Асабліва балюча, што Дзень Волі на Бацькаўшчыне ўжо які год зьяўляецца днём дзяржаўнага гвалту, днём зьявольнага патрыётаў, днём ганьбы ў вачох усяго сьвету. Але ж будзьма спадзявацца, што кожны такі дзень будзе набліжаць той час, калі беларускі народ падымецца супраць уласных ворагаў і пераможа.

Зінаіда КЛЫГА

25 сакавіка ў эстонскім горадзе Тарту беларускія студэнтэ адзначылі 90-годзьдзе БНР інфармацыйнай акцыяй “Беларусь – апошняя дыктатура Еўропы”.

Маладыя беларусы, якія навучаюцца ў Эстоніі, вышлі на цэнтральную плошчу Тарту, каб распавесці аб падзеях у Беларусі. Яна раздавалі мінакам інфармацыйныя буклеты, у якіх распавядалася аб парушэньні правоў чалавека ў Беларусі, CD-кружэлкі зь фільмам “Плошча”, бранзалеткі зь беларускай сымболікай.

Паводле “Еўрапейскага радыё для Беларусі”



Весткі й Паведамленьні

Нью-Ёрскага аддзелу Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня
Viestki j Paviedamlenni

Belarusan American Association, Inc.

✉ 166-34 Gothic Drive, Jamaica, N.Y. 11432 Сусьветнае сеціва: www.baza-belarus.org № 4 (507)

Ад Галоўнай Управы БАЗА

Асноўнай падзеяй месяца было адзначэньне 90-х угодкаў абвешчання незалежнасьці БНР. Сябры Галоўнай Управы, разам зь іншымі сябрамі арганізацыі бралі ўдзел у ладжаньні сьвяточных імпрэзаў і акцыяў у Нью-Ёрку 22-га і 23-га сакавіка, у Чыкага 23-га сакавіка, у Вашынгтоне 25-га і 28-га сакавіка і ў Нью-Брансўіку і Кліўлендзе 30-га сакавіка.

Да БАЗА штомесяц далучаюцца новыя сябры. У адных аддзелах, асабліва ў Нью-Ёрку, адбываецца гэта інтэнсіўна, а ў іншых радзей. Дзеля таго, каб урэгуляваць прыём новых сяброў, Галоўная Управа праводзіць цяпер абмеркаваньне практычнай і каардынаванай працэдур прыняцьця новых сяброў. Разглядаецца праект сяброўскіх карткаў.

У справе заснаваньня новых структураў БАЗА або аднаўленьня раней існаваўшых на чарзе наступныя гарады й рэгіёны, дзе цяпер пасяляюцца беларусы: **Бостан/Новая Англія і Філядэльфія/Пэнсільванія**. З практычнага пункту гледжаньня, дзеля таго каб заснаваць новую суполку альбо аддзел БАЗА патрэбна дапамога мясцовых ключавых людзей. Калі гэтыя зацікаўленыя зьвернуцца ў Галоўную Управа, справа заснаваньня структуры БАЗА пачнецца з адпаведнай дапамогай.

АСЯПРОДКІ. У **Кліўлендзе** агульны выбарчы сход аддзелу БАЗА ў Агаё прайшоў 30-га сакавіка. У новую ўправу аддзелу, які цяпер налічвае 28 сяброў, былі выбраны наступныя асобы: др. **Сяргей Раманюк** – старшыня, Сяргей Харытонаў, Сьвятлана Белая, Вольга Кабяка. У рэвізійную камісію аддзелу абраныя: Кастусь Маталыцкі, Гена Радзюк, Алесь Кабяка.

Адрасы Галоўнай Управы БАЗА:

Belarusan American Association
P. O. Box 1347, Highland Ave.
NJ 08904

e-mail: baza.hq@hotmail.com

Наступны сход

нью-ёрскага аддзелу БАЗА адбудзецца
13 красавіка 2008 году

ў **Фундацыі імя Крэчэўскага** па адрасу:
166-34 Gothic Drive, Jamaica, NY 11432

Даяезд цягніком падземкі **F** да прыпынку
169th St.; адтуль прайсьці 2 блёкі ўверх да
скрываваньня **167-й вул. і Готык Драйв.**
Пачатак сходу а 1:00 папаўдні.

Уплаты ў нью-ёрскі аддзел дасылайце на адрас:

Belarusan American Association
P. O. Box 230249,
Brooklyn, NY 11223

Чэкі выпісвайце на
Belarusan American Association.

Наведвайце інтэрнэт-старонку **Згуртаваньня Беларускай Моладзі ў Амэрыцы**
www.zbma.net

Апэратыўная інфармацыя аб падзеях у
дзяспары.

Сакавіцкі сход аддзелу БАЗА

У Фундацыі імя П. Крэчэўскага ў Кўінсе 9 сакавіка прайшоў чарговы сакавіцкі сход Нью-Ёрскага аддзелу БАЗА. Напачатку сходу, як звычайна, старшыня аддзелу Віталь Зайка азнаёміў прысутных з падзеямі ў Беларусі за апошні месяц. Ён узагадаў: затрыманьне 30 актывістаў “Маладога Фронту” і абвінавачаньні 6 сябрам маладзёвых арганізацыяў за ўдзел у акцыі прадпрымальнікаў 10 студзеня. Закрануў ён таксама тэму беларуска-амэрыканскіх адносінаў, у тым ліку ўвядзеньне амэрыканскіх санкцыяў супраць “Белнафтахіму” і вострая рэакцыя рэжыму Лукашэнкі на гэта з адкліканьнем беларускага амбасадара і патрабаваньнем пра выезд зь Менску амэрыканскага амбасадара. Паведамлена пра падзеі вакол сьмерці жонкі апазыцыйнага дзеяча Казуліна, які быў на некалькі дзён выпушчаны з турмы на пахаваньне, пра адкрыцьцё з Менску прадстаўніцтва Эўракамісіі — выканаўчага органу Эўразьвязу.

Затым з гутаркай пра дзень 25 сакавіка 1918 году выступіла сябар Рады БНР спн. Ганна Сурмач. Яна адзначыла, што сьвяткаваньне Дня Незалежнасьці Беларусі мусіць быць спалучанае зь ведамі пра тое, што менавіта мы сьвяткуем. Нягледзячы на размовы, што, маўляў, БНР стваралі рамантыкі, сёньня мы маем рэальны практычны вынік дзейнасьці заснавальнікаў БНР, маем незалежную беларускую дзяржаву. І хоць шмат чаго ў гэтай сёнешняй дзяржаве супярэчыць ідэалам Акту 25 Сакавіка, але справа, запачаткованая гэтым Актам, шлях да сапраўднай беларускай дзяржаўнасьці працягваецца. Усім вядома, што стварэньне бальшавікамі ССРБ і наступнае існаваньне БССР, узыяднаньне Заходняй і Ўсходняй Беларусі, узынікненьне Рэспублік Беларусь — гэта зьвоньні аднаго ланцугу, этапы аднаго шляху, які быў бы немагчымы без стварэньня Беларускай Народнай Рэспублікі 90 год таму назад. У сьвеце існуе каля 5 тысяч этнасаў, і з іх толькі каля 200 маюць свае незалежныя краіны. 300 нацыяў сёньня змагаюцца за незалежнасьць, напрыклад курды, каталёнцы, баскі й г. д. Беларусь-жа сёньня незалежная краіна, і нават у сёнешніх складаных умовах гэтая незалежнасьць ёсьць зарукай таго, што Беларусь мае лепшую будучыню.

Затым перад прысутнымі выступіў старшыня Беларускага Народнага Фронту сп. Зянон Пазыняк. Ён даў аналіз падзеяў у Беларусі й распавёў пра тое, што трэба ведаць, каб мець трывалы пазыцыі й не памыліцца ў сваіх высновах. Першае, гэта трэба памятаць, што Лукашэнка ніколі і ні пры якіх абставінах не павернецца рэальна

тварам да беларускасьці й да Эўропы. Вызваліўшы адных палітвязьняў, будзе арыштоўваць іншых. Прычынаў для арыштаў і судоў доўга не шукаюць — прыпісваюць “нецэнзурную лаянку” і падобны абсурд. Асноўная палітыка рэжыму — вынішчыць асновы беларускай нацыі, дзяржаўнасьці, пракласьці дарогу ў Беларусь для расейскага капіталу. Тое, што Лукашэнка імітуе абарону пазыцыяў Беларусі перад Расеяй насамрэч ёсьць тактычны крок, прыём з тым, каб выгандляваць найлепшыя ўмовы для сябе асабіста, бо яму напляваць на беларускі народ і ягоную будучыню, як бы гучна ня кляўся ён у адваротным. У цяперашняй разборцы мафіёзных клянаў у Расеі наверх быў выпхнуты Мядзьведзеў, але ягоная пастава і ягоная асоба наўрад-ці значаць нейкія зьмены ў палітыцы Расеі, у палітыцы карпаратыўнай дыктатуры КГБ, якая кіруе там усім. Зьвяртае на сябе ўвагу падрыхтоўка рэпрэсіўнага правапісу для беларускай мовы, які рыхтуе рэжым. Творцы й рэцэнзенты яго невядомыя, аднак гэта будзе закон, якім, нібы дубінай, рэжым спадзяецца дабіць беларускую мову і культуру. Гэта накітталт заканадаўчай забароны беларускай мовы, гэта дыскрымінацыйны закон. Цяжка прыдумаць большае парушэньне правоў чалавека, аднак гэта чамусьці не трапляе пад увагу функцыянераў Эўразьвязу кшталту Б. Фэрэры-Вальднар.

Сьледаем за культурніцкай катастрофай рэжым плянуе катастрофу атамную. Ён узьняў гуляць з атамнай энэргетыкай, нягледзячы на тое, што тая ў тэхналягічна разьвітых краінах лічыцца ўчарашнім днём. У Эўропе новыя АЭС не будуцца з 1980-х, і цяпер за атамна ганяюцца толькі краіны ўсходу, якія прагнуць атамнай зброі. На атамных ілюзіях Лукашэнкі спрабуе згуляць магутная мафія Міжнароднай Агенцыі Атамнай Энэргіі (МАГАТЭ), а таксама расейскія вытворцы рэактараў. Для Беларусі АЭС гэта цяжка камень на шыю, да праблемаў Чарнобылю дададуцца праблемы атамнай бяспекі, падтрыманьня станцыяў, утылізацыі радыёактыўных атпадаў. Расея прапануе свае практы і спэцыялістаў, рэактары, свой уран. Калі ёй удалася збудаваць АЭС у Беларусі, яна літаральна возьме Беларусь за горла, уся наша энэргетыка будзе ў расейскіх руках. Таму ўжо цяпер Расея ультыматывуна заяўляе, каб у атамных плянах Беларусі фігуравалі толькі расейскія практы, фірмы і г. д. Паказальна, што пра гэта прагаварыўся “палітоля” Суздальцаў, на самой справе звычайны расейскі шпіён, які быў “спалены” і дэпартаваны зь Беларусі, а цяпер

займаецца “паліталёгіяй і аналітыкай”. Падобным чынам тут у Нью-Ёрку Чудзін-Васілеўскі, што вывучыў беларускую мову і круціўся ў беларускіх арганізацыях, пасья “згарэў”, і наўзамен яму далі пасаду ў ААН, публікуе бруд у інтэрнэце.

Палітыка, якую цяпер праводзіць рэжым Лукашэнкі — гэта палітыка цемры. Рэжым ня проста зачыняе школы, руйнуе літаратуру, гісторыю. Сатрапы рэжыму — гэта людзі з фобіямі, усё беларукае для іх — аб’ект зьнявагі, нянавісьці.

Аднак ёсьць пазытыўныя моманты, і галоўнае — моладзь не з рэжымам. Нядаўна ў Таліне прайшла сустрэча беларускай моладзі, былі прадстаўнікі з Амэрыкі, і зь Беларусі, з арганізацыяў “Вока”, “З Шлях”, “Бунт”. Уплывы ёсьць розныя, але яны могуць змагацца. Мусім быць толькі разам, бо калі пачынаюцца закатоты, спрэчкі па дробязях — мы ня выстаім. Старэйшае пакаленьне — вычарпанае, няма новых людзей. А ў моладзі неабмежаваны патэнцыял, і хутка за ёй будзе ўся будучыня.

Затым адбылася прэзэнтацыя кнігі Рыгора Барадзіліна “Ксты”, ладжаная пад кіраўніцтвам спн. Валі Якімовіч. Напачатку прэзэнтацыі спн. В. Якімовіч распавяла пра жыцьцёвы і творчы шлях Рыгора Барадзіліна, вялікага паэта і вялікага патрыёта Беларусі. Ягоная кніга “Ксты” — гэта твор чыстай духовасьці, як і папярэдняя ягоная кніга, “Эвангелье ад Маці”. Разам з тым у вершы Р. Барадзіліна ўплятаюцца і гісторыя, і фальклёр, і жартоўныя матывы. Спн. В. Якімовіч распавяла пра сваё знаёмства з паэтам. Перш, яна не была зь ім асабіста знаёмая, але была знаёмая з ягонай творчасцю. Даведзеныя, што ў паэта пагоршылася здароўе, і што ён трапіў у рэанімацыю — пераслала яму празь Міхася Скоблуну шышываную ўласнымі рукамі кашулю. Празь нейкі час адбылася тэлефонная размова, у якой паэт падзякаваў за клопат і ўвагу, і працяў тут-жа прыйшоўшы з сэрца верш у падзяку. А летась адбылася і цёплая шчырая сустрэча, падчас якой паэт падпісаў спн. Якімовіч сваю кнігу, чытаў свае вершы, перадаваў прывітаньні для землякоў у Амэрыцы.

Падчас прэзэнтацыі кнігі “Ксты” гучэлі вершы Рыгора Барадзіліна з гэтай кнігі, якія чыталі спн. Валя Якімовіч, сп. Мікола Цімашэнка, і счн. Наталья Брылеўская. Прэзэнтацыя была з энтузіязмам сустрагана ўдзячнымі слухачамі. Прысутныя сабралі пэўную суму грошай на выданьне наступнай кнігі Рыгора Барадзіліна.

Віталь ЗАЙКА

У памяць Зоры Кіпель (1927-2003)



У красавіку спаўняецца пяць гадоў, як адышла ў лепшы сьвет Зора Кіпель – грамадзкі працаўнік, навуковец, колькігадовы рэдактар “Беларуса”, выдатны сем’янін.

Зора Кіпель пакінула па сабе багатую друкаваную спадчыну, сабраную ў “Запісах БНІМ”, 27, 2004. Прэмія імя Зоры Кіпель прысуджаецца Асацыяцыяй Беларусістаў Паўночнай Амэрыкі за лепшую кнігу, артыкул, студэнцкую працу. Ейнай памяці прысьвечаны зборнік “Адзін Госпад, адна Вера, адзін Хрост”, выдрукаваны ў 2007 г. Згуртаваньнем Беларусаў Сьвету “Бацькаўшчына”. Летась-жа ў Менску пад грыфам нацыянальнай Акадэміі Навук Беларусі Інстытуту літаратуры імя Янкі Купалы выйшла манаграфія А.Бразгунова “Перакладная белетрыстыка Беларусі XV-XVII стагодзьдзяў”, да якой эпіграфам стаяць словы З. Кіпель: “Гэта літа-

ратурнае багацьце.. ёсьць непасрэдным вынікам народнай сьведасьці, народнай годнасьці, народнага таленту”. Дасьледаваньне таксама прысьвечанае памяці Зоры Кіпель з удзячнасьцю ёй за багатыя пакінутыя й перададзеныя ў Беларусь архівы.

Цытаваньня словы Зоры Кіпель, бадай, найбольш ушаноўваюць яе памяць, бо працуючы на літаратурнай дзялянцы (дастаткова згадаць пераклад “Трышчана” ў ангельскую мову ў 1988 годзе – “Byelorussian Tristan”), яна неаднаразова падкрэсьлівала, што сярод усходніх славянаў ды на ўсходзе Эўропы наагул нашая нацыя мае найбольш перакладзенай у беларускую мову заходне-эўрапейскае літаратуры, і гэта пераканаўча даводзіць высокую культуру нацыі.

Цяпер ідзе падрыхтоўка да друку дзеньніка Зоры Кіпель. Ніжэй друкуецца эсэ нябожчыцы з архіву.

Зора КІПЕЛЬ

ДУКАРКА

Пачалося гэта неяк неспадзявана, без задумкі, без плянаваньня. У 2000 годзе ў траўні на канфэрэнцыі ў адзначэньне 100-х угодкаў народзінаў, якую ладзіў Беларускі Дзяржаўны Архіў-Музей Літаратуры й Мастацтва, мы мелі прыемнасьць пачуць шмат цікавага, новага з жыцьця гэтага славуэта беларускага этнографа, мовазнаўца, літаратуразнаўца. Адной зь цікавых імпрэзаў канфэрэнцыі было падарожжа на Пухаўшчыну ды ў вёску Ізабалёва, дзе ён нарадзіўся і дзе была адкрытая дошка ў памяць земляка-навукоўца.

Яшчэ на канфэрэнцыі шмат было жартаў, калі амаль кожны прамоўца далучаў сябе такім ці іншым спосабам з Пухаўшчынай. Я была адной зь нямногіх, што, на жаль, не маглі пахваляцца наведваньнем Пухаўшчыны.

У машыне Алеся Карлюкевіча, старажыла й дасьледавальніка Пухаўшчыны – лепшага гіда й прыдумача складана – ехалі мы па аўтадарозе Менск-Гомель, прыглядаліся да навакольных

мясцовасьцяў, чыталі дарожныя знакі з такімі прыгожымі беларускімі назвамі вёсак, мястэчак і слухалі цікавыя аповяды нашага новага сэбры пра іх.

Вось-жа якое было маё здзіўленьне, калі некалькі дзясяткаў кілёмэтраў ад Менску я ўбачыла шылду: Дукора. Я проста вачам не паверыла. Гэта-ж тая Дукора, а за ёю і Дукарка, дзе я была ў бежанцах у першыя дні вайны.

Шофер наш, хоць і ня было ў нас шмат часу, ветліва згадзіўся на маю просьбу звярнуць налева з дарогі, і мы заехалі ў Дукарку. Цяпер яна ўжо фактычна зьлілася з Дукорай. Зрабілі мы здымкі на галоўнай, хіба што адзінай, вуліцы, пахадзілі крыху па вёсцы. Хаты, дзе я правяла колькі тыдняў, я, зразумела, не пазнала. Можна яе ўжо й няма, але вуліца тая самая, рэчка Сьвіслач тая самая, поле, па якім мы бегалі да рэчкі, - тое самае. Адно пры ўездзе ў Дукору я заўважыла, што няма ўжо той прыгожай уезнай брамы, што вяла ў старую сялібу. Тады яна яшчэ была, хоць і крыху запушчаная.

І прыпомнілася, усплыло ў памяці, як пачаў гарэць Менск і бацькі адправілі мяне з Аннай Васільлеўнай Сокалавай, нашай

суседкай з Першамайскай вуліцы ў Менску, настаўніцай 21-й Менскай школы, дзе, дарэчы, вучылася і я, у бомбасховішча, а самі засталіся пры хаце – ратаваць яе. Ня выратавалі, але самі засталіся ў жывых, дзякаваць Богу.

Рана-ранечкай 26-га чэрвеня, калі мы выйшлі з бомбасховішча, што было пад школай, нашага кварталу як-бы і ня было – толькі дым і дзе-нідзе яшчэ пажар, і мы пакінулі спапялелы Менск ды пайшлі пешшу ў кірунку Дукоры, бо Анна Васільлеўна ня думала, што бацькі мае маглі застацца ў жывых у такім пекле. На дарозе было шмат такіх, як мы, бежанцаў – усе ў паніцы ўцякалі з гораду, хто пешшу, хто на машынах. Там я пабачыла першага ў сваім жыцьці забітага чалавека. У часе падарожжа мы некалькі разоў адпачывалі, нават ноччу крыху заснулі пры дарозе, а на другі дзень недзе каля абеда былі ўжо ў Дукарцы.

Прыпомніліся тыя пару тыдняў, што я правяла ў гасьціннай хаце Вольгі Сьвістун, маці Анны Васільлеўны, бабкі маёй найлепшай сяброўкі Галкі Сокалавай.

Хата Сьвістунёў была прасторная, прыемная. За хатай

агарод, сад. Ад вуліцы была вялікая прыгожая брама, якая была амаль заўсёды зачыненая. Адкрывалася толькі тады, калі выганялі кароў на пашу, ды калі іх вечарам спатыкалі. Людзі хадзілі праз калітку каля брамы. Галкі яшчэ там ня было – яе нехта іншы забраў зь Менску перад пажарам і прывёў у Дукорку толькі пазьней. Мне тады павесялела, бо чулася я някавата ў незнаёмай хаце, першы раз адсям’і, у няведаньні, што сталася з бацькамі.

Было мне тады няпоўныя 14 гадоў. Між іншага, і дзень сваіх 14-х народзінаў я адзначыла там, у Дукарцы. Кажу – “я”, бо нікому не сказала, што акурат 1-га ліпеня мой дзень народзінаў. Было-б гэта неяк не на месцы.

З Галкай, як яна ўжо прыйшла, чулася значна сьмялей. Знаёміла яна мяне з суседнімі дзецьмі, родзічамі – яна ўсіх ведала, бо звычайна летнія вакацыі праводзіла ў сваёй бабкі ў Дукарцы.

Быў у іх вельмі цікавы сусед, дзед Хвёдар Краснагір – ён гаварыў вершамі, і мы, дзеці, каля яго бегалі й пыталіся:

“Скажы нам, дзед Хвёдар, нейкі вершык”. І ён нас не расчароўваў – вершаваў. Прыпамінаецца некалькі такіх вершыкаў:

Вось, мае дзеткі,
Садзіцеся ў клеткі,
Паедзем выконваць пцілеткі.

Белыя гусі
Ляцелі зь Беларусі.

Альбо:

Аграномная, ты скажы,
Чаму ў мяне капуста
Расьце няроўная.

Аграномная – гэта студэнтка-практыкантка па аграноміі.

Быў у дзеда Хвёдара добры сад, і хлопцы любілі туды лазіць. Дзед аднойчы пачуў, як хлопцы паміж сабой гаварылі сваёй моваю, каб ніхто не зразумеў (так яны думалі): “Пойдем у дэр сад і нарвём дэр яблыкаў”.

А дзед адказвае ім: “Дэр пуга вісіць на дэр сыяне”.

Мы зь ім жартавалі і казалі: “Дзед Хвёдар, ну вы проста як Янка Купала”. Ён на гэта меў адказ: “Ня туды, дзеўка, папала”.

“Ну, як Якуб Колас”, - згаджаліся мы.

“Ня той, дзеткі, голас”.

Вось усё гэта прыпомнілася-усплыло больш аа 50 гадоў пазьней па дарозе на Пухавічы. Цяпер я магу сказаць, што маю прыналежнасьць да славуэта Пухаўшчыны.

Акцыя Маладых Фэдэралістаў

Уноч з 18 на 19 сакавіка ў 70 гарадох Эўропы гарадзкім статуям былі залепленыя вусны з мэтай прыцягнуць увагу эўрапейскага грамадства да Беларусі, у прыватнасьці – да здушэньня свабоды слова.

Акцыю зладзілі Маладыя фэдэралісты Эўропы – JEF – арганізацыя моладзі з розных эўрапейскіх краін, якія падзяляюць ідэю аб’яднанай, фэдэратыўнай і дэмакратычнай Эўропы.



Аналягічная акцыя была праведзена год таму. У 2007 годзе, уноч з 18 на 19 сакавіка ў 60 гарадох Эўропы прайшла акцыя салідарнасьці – гарадзкім статуям сымбалічна залеплівалі вусны, а побач змяшчалі плякаты зь інфармацыяй пра Беларусь.

nn.by

Дзень беларускай незалежнасьці

Мэр Нью-Ёрку Майкл Блумбэрг звярнуўся да беларускай дыяспары з нагоды 90-х угодкаў БНР. “Больш стагодзьдзя Нью-Ёрк ёсьць цэнтрам беларускай культуры ў Злучаных Штатах і месцам, дзе беларусы рэалізоўвалі свае мары праз цяжкую працу, самаадданасьць і аб’яднаны дух. ...Сёньня мы ўшаноўваем гэтых смелых людзей, чыя адданасьць справе свабоды служыць натхненьнем для ўсіх нас... Беларуска-Амэрыканскае Задзіночаньне сьвяткуе 90-ю гадавіну Беларускай Незалежнасьці ад Расейскай імперыі. Свабода была трагічна кароткай, але моцнае жаданьне гэтай арганізацыі на свабоднае волевыяўленьне да гэтага часу рухае яе агульным духам; усе жыхары Нью-Ёрку горача чакаюць дня, калі беларусы будуць жыць дэмакратычна, у міры і дабрабыце”.

Зварот заканчваецца словамі: “Я, Майкл Блумбэрг, мэр Нью-Ёрку, у прызнаньне гэтай важнай гадавіны БНР, аб’яўляю аўторак 25-га сакавіка 2008 г. у горадзе Нью-Ёрку Днём Беларускай Незалежнасьці”.

* * *

Губэрнатар штату Нью-Джэрзі Джон Карзайн абвесьціў 25 сакавіка Беларускай Днём Незалежнасьці ў штаце Нью-Джэрзі. У праклямацыі ім падпісанай гаворыцца: “90 гадоў таму Рада Беларускай Народнай Рэспублікі абвесьціла Беларусь незалежнай і дэмакратычнай дзяржавай. Беларусь скінула апошнія кайданы палітычнага рабства, накінутыя расейскімі царамі. Пасьля развалу Саўецкага Саюзу ў 1991 годзе, Беларусь яшчэ раз абвесьціла сваю незалежнасьць, але ад 1996 году дэмакратычна прынятая канстытуцыя была ўзурпаваная Аляксандрам Лукашэнкам, які ўвёў сваю ўласную дыктатуру...”

Праз 90 гадоў ідэалы падтрыманьня Беларускай Народнай Рэспублікай застаюцца яднаючаю сілаю для ўсіх свабодалюбівых беларусаў, служаць сродкам, набліжаючым канец дыктатуры Лукашэнкі. Нашым гарачым жаданьнем ёсьць бачыць Беларусь сапраўды свабоднай і незалежнай дзяржавай, і ёсьць надзея, што да гэтай пары ў наступным годзе тыранія ў Беларусі будзе пераможаная.”

ЗВАРОТ Згуртаваньня Беларускай Моладзі Амэрыкі да Рады БНР

Дарагія браты-беларусы, радныя ўрады Беларускай Народнай Рэспублікі! Віншруем Вас са сьвятам 25 Сакавіка, з 90 угодкамі БНР!

90 гадоў таму Вашыя мужныя папярэднікі – нашыя прадзеды і дзяды – сталі выразнікамі мары і памкненьняў, барацьбы і праліцця крыві беларусаў за нашу свабоду, за беларускую дзяржаву!

Зьвяртаемся да Вас з падзякаю за тое, што перанялі нашы сьвяты бел-чырвона-белы сыяг з рук Вашых папярэднікаў, за тое, што нясеце наш сымбаль і нашыя ідэі незалежнай Беларусі ў будучыню!

Няхай зласьліўцы і ненавісьнікі ідэй беларушчыны кажуць, што Вашая барацьба марная.

Не!!! Пакаленьні беларусаў глядзяць на Вас і Вашу дзейнасьць, як на сьветлы прамень надзеі на тое, што Беларусь скіне зь сябе пугу дыктатуры і русіфікацыі і паўстане ў сваёй сапраўднай нязломнай велічы!

Для нас Вы ўзор мужнасьці, нязломнасьці й інтэлектуальнай велічы нашага народу. Вы годна прадстаўляеце беларусаў на міжнароднай арэне, баронячы нацыянальны інтарэсы нашае краіны!

Сябры нашае арганізацыі зачашч Вам Божае дапамогі, моцнага здароўя, перамогаў на карысьць Беларусі! У будучыні будзе каму перадаць у Вас сыяг змаганьня за Беларусь!

Жыве Беларусь!

Аўстралія і іміграцыя

Заканчэнне з папярэдняга нумару

Некалькі парад для тых, хто думае прыехаць у Аўстралію турыстам і потым застацца тут жыць. Амаль 6 000 000 турыстаў наведваюць толькі штат Паўднёвай Аўстраліі ў год, уключаючы сюды і наведвальнікаў з іншых штатаў. Ці магчыма “праскочыць” сярод іх і атрымаць жыхарства? Гэта рабіць усё цяжэй. Але людзі спрабуюць. Напрыклад на працягу 2005-2006 гадоў з Грэцыі ў Аўстралію прыляцелі па падрабленым пашпартам 15 іракаў. За кожны пашпарт яны плацілі па 20 000 эўра. Спартовыя спаборніцтва таксама дадаюць да гэтых лічбаў імяны шукаючых “прытулку” спартоўцаў з бедных краін. Але што калі вы, напрыклад, паляціце на нейкую навуковую канферэнцыю? Ці вы будзіце мець шанса застацца жыць у Аўстраліі?

Я ведаю некалькі асобаў, хто змоглі гэта зрабіць, але кошт даволі вялікі. І справа ня толькі ў колькасці грошай. Уявіце сабе, што некалькі гадоў жыцця вы павінны будзеце правесці на вакзале. Менавіта чакаючы цягніка. Няведаючы, аднак, у які бок ён пойдзе. Так вы і будзеце жыць, чакаючы на рашэнне вашага лёсу. Напрыклад, калі вы зможаце, ступішы на аўстралійскую зямлю, падаць на працягу двух тыдняў заяву на атрыманне палітычнага прытулку ад дыктатуры ў Беларусі, то месяцы праз тры дэпартамент іміграцыі прышлі вам адмову. Такія адмовы атрымліваюць 99% заяўнікаў. Потым вы напішыце ў суд (ці як тут завуць першы ўзровень разгляду іміграцыйных спраў – трыбунал) з просьбай перагляду гэтай дзяржаўнай пастановы. Пастанова гэтага трыбуналу вышэйшая за ўказ міністра іміграцыі. Напрыклад гэты трыбунал-суд з 1993 да 2006 перакрэсліў пастановы іміграцыйнага дэпартаменту аб дэпартацыі 7885 уцекачоў і дазволіў ім тут жыць. Але на ягонае рашэнне трэба чакаць. Калі даўжэй, калі хутчэй, але год пройдзе. Вам трэба падумаць – дзе вы будзіце жыць? Што вы будзіце есці? Карацей кажучы, паўстае пытанне – ці вы маеце 10-20 тыс., каб хоць неяк перажыць гэты першы і найбольш нэрвовы пэрыяд вашага жыцця ў Аўстраліі. І што найбольш важна – ці вы маеце дастаткова цяжарна, каб усё ня пакінуць і не паехаць назад да сям’і? Я так пішу, бо ведаю тых, хто паехаў назад у Беларусь. Ну і як апошні крок, пасля атрымання адмоўнага рашэння з трыбуналу вы пададзіце на пе-

рагляд сваёй справы ў Вышэйшы Суд Аўстраліі. Суд – гэта грошы. Асабліва ў Аўстраліі. Адвакаты тут даволі дарагія. Але ці гэты, апошні суд вам дапаможа? Як мы бачылі з сытуацыяй з двума малдаванамі – не. Але рашэнне прыймаць толькі вам. Лепш, вядома, рабіць гэта з алоўкам у руках і як найшырэйшай інфармацыяй. Лепш пралічыць, што магчыма і што не, а не сядзець ў самалёт з адной надзеяй у руках.

Некалькі слоў для тых, хто амаль атрымаў дазвол на ўезд у Аўстралію. Як кажучы – засталася толькі скокнуць у самалёт. Калі гэтыя людзі будуць мець жаданне атрымаць аўстралійскае грамадзянства (а наколькі я бачу выхадцы з былога СССР робяць гэта амаль заўсёды), то ім будзе цікава ведаць пра адроджаны аўстралійскім урадам экзамен. Ужо недастаткова паклаўшы руку на Біблію паўтарыць за мікрафонам словы аўстралійскай прысягі. Гэтага мала. Так, вам патрэбна будзе здаць спецыяльны экзамен і толькі потым вы атрымаеце аўстралійскае грамадзянства.

У сярэдзіне 2006 году ў аўстралійскай прэсе з’явіліся артыкулы¹⁷, у якіх пачалі абмяркоўваць новы экзамен на прыняццё аўстралійскага грамадзянства. У пачатку 2007 году прадстаўнік аднаго з адэляйдзкіх універсітэтаў назваў гэты экзамен новым дзяржаўным інструментам пазбаўляючым вялікую колькасць людзей магчымасці іміграваць у Аўстралію і прызначым нацыянальным інтэрэсам краіны. Навукоўцы бачаць у гэтым тэсце амаль прымусовае падпарадкаванне магчымых імігрантаў у адзначаныя ўрадам погляды на асіміляцыю ў Аўстраліі і кажуць, што адданасць сваёй краіне пражывання не павінна праходзіць праз экзамен на веданне прынцыпаў дызайну нацыянальнага сыягу ці назваў галоўных гарадоў. У дадатак, гэст патрабуе добрае веданне ангельскай мовы, што часта адкідае менш адукаваных людзей. Прафэсар пытаецца аўстралійцаў – а ці вы самі зможаце здаць гэты экзамен паспяхова? Ці вы самі добра ведаеце гісторыю, сымбалі, каштоўнасці і грамадскую сыстэму ў Аўстраліі? Ці вы самі ведаеце, што нацыянальнымі каменям Аўстраліі з’яўляецца апал? Ці вы памятаеце з нацыянальнага гімну трэцюю частку, пасля першай і другой? Ці з якога году абарыгены атрымалі права голасу? Мэды таксама не стаяць убаку ад гэтай тэмы і робяць свае даследванні. Адна з галоўных адэляйдзкіх газет задала

12.10.2007 некалькім студэнтам наступнае пытанне: калі аўстралійскія жаўнеры бралі ўдзел у бітве ля Галіпалі? Толькі адзін з чатырох ведаў, што яна адбылася ў 1-ю сусветную вайну. Іншыя-ж думалі, што ў 2-ю сусветную.

Сярод іншых пытанняў у адзначаным экзамене будуць і наступныя: калі святкуецца аўстралійскі нацыянальны дзень? Хто быў першым прам’ер-міністрам Аўстраліі? Калі была створаная федэрацыя? Што значаць такія словы, як АН-ЗАК, діггер і батлер. Чаму ў Аўстраліі тры ўрады: федэральны, штатны і муніцыпальны? Да слова, 47% аўстралійцаў ня ведаюць, што краіна мае сваю пісаную канстытуцыю, ня ведаюць таксама, што Аўстралія, у адрозненні ад ЗША, ня мае прынятага закону аб правах чалавека (трэба заўважыць, што ў Аўстраліі паступова набірае моц рух за прыняццё так званага Статуту Правоў, нешта падобнае да такога-ж статуту ў Новай Зеландыі і Акту Правоў Чалавека ў Англіі).

Асноўная ідэя экзамену накіраваная на тлумачэнне новым імігрантаў базавага каштоўнасцяў Аўстраліі: павага значнасці, вольнасці і годнасці кожнага жыхара, адсутнасць абмяжаванняў на вольнасць слова (за выключэннем публічных абраз і іншых недарэчнасцяў), свабода веравызнання, асацыяцыяў, роўнасць мужчын і жанчын, як і роўнасць усіх перад законам і магчымасцямі, падтрымка парламентарнай дэмакратыі і аўстралійскага закону, талерантнасць і мірнасць. Асабліва цікава будзе на тлумачэнне адсутнасці ў Аўстраліі любых формаў рэлігійнага пераследу з адначасовай адсутнасцю афіцыйных рэлігійных законаў, аднолькава-прымусовых для ўсіх грамадзян краіны.

Для тых, хто добра ня ведае ангельскую мову і ня зможа здаць экзамен будучы арганізаваны 400-гадзінны курс, а калі і пасля іх асоба будзе мець цяжкасці з разуменнем пытанняў экзамену, то ёй дапамогуць прачытаць пытанні і магчымыя адказы. Кожны жадаючы здаць экзамен атрымае спецыяльную брашуру, у якой будзе знаходзіцца шмат інфармацыі, сярод якой можна знайсці найбольшую колькасць адказаў. Тэст будзе цягнуцца паўгадзіны ці трохі больш і будзе патрабаваць адказаў на 20 пытанняў, якія будуць выбраныя з 200 магчымых. Экзамен будзе ўключаць нават пытанні аб арганізацыі сыстэмы аховы здароўя і транспарту. Экзамен можна будзе спрабаваць здаваць шмат разоў, плячы толькі пасля паспяховага здачы 240 долараў (у 2007).

Тым ня менш, гэты тэст не дазволіць атрымаць грамадзянства, а з ім і шмат правоў такім імігрантам, як мусульмане, якія ня могуць чытаць і пісаць па-англійску і адкрыта ганьбяць Аўстралію, яе жыхароў і культуру. Хто ня здаў экзамен, ня змогуць атрымаць пашпарт, фінансавую дапамогу ад дзяржавы, магчымасці атрымаць сталую працу ў дзяржаўных установах. Так аўтаматычнае раней атрыманне аўстралійскага грамадзянства ператвараецца ў прывілей для асобных імігрантаў, тых, каго аўстралійскія палітыкі жадаюць бачыць у сваёй краіне. Але гэта ня значыць, што Аўстралія адкіне ўбок тых, каму пагражае шмат ад кіраўнікоў паліцэйскага рэжыму на сваёй бацькаўшчыне. Тут, аднак, трэба заўважыць, што ўцекачы ад магчымай гібелі ці доўгагадовай вязні не павінны думаць, што іх словам нехта будзе верыць. Аўстралійскія бюракраты навучыліся вельмі добра разбірацца ў фальшывых заявах імігрантаў, асабліва, калі тыя выстаўлялі сябе прадстаўнікамі неіснуючых палітычных партыяў ці анты-дзяржаўных арганізацый. Уцекачам на судзе патрэбна будзе падаць пацьверджаныя сваю дзейнасць дакументы, артыкулы з газет, фатаздымкі ўдзелу ў антыдзяржаўных дэманстрацыях, медыцынскія пасведчанні аб катаваннях у паліцыі-міліцыі і г. д. Без усяго гэтага вам ніхто ня будзе верыць.

Паступовы заняпад беларускага арганізаванага жыцця ў Аўстраліі сведчыць аб усё меншых магчымасцях з боку беларускіх арганізацый зрабіць фінансавую і іншую дапамогу бежанцам ад дыктатуры ў Беларусі. Дапамогу, якая рабілася яшчэ некалькі год таму назад даволі шырока. Тым ня менш зацкаўленым на эміграцыю ў Аўстралію асобам можна знайсці трохі інфармацыі на сайце Беларускага Гістарычнага Згуртавання ў Аўстраліі, як і зрабіць дадатковыя пошукі на англамоўных сайтах аўстралійскага дэпартаменту іміграцыі. Ключ для паспяховага іміграцыі ў Аўстралію сёння з’яўляецца розным для розных людзей. Для бізнэсмэнаў – гэта грошы, для прафэсійных людзей – гэта веды і добрае валоданне ангельскай мовай, для прадстаўнікоў палітычнай апазіцыі, якім пагражае небяспека – гэта добрае дакументальнае пацьверджанне пагрозы іхняму жыццю ў Беларусі.

Віктар КАВАЛЕЎСКИ, Аўстралія

¹⁷ “Four years to be tru blue”. The Advertiser, 18 September, 2006. “Tough new citizenship test”. The Advertiser, 15 September, 2006.

НОВЫЯ КНІГІ

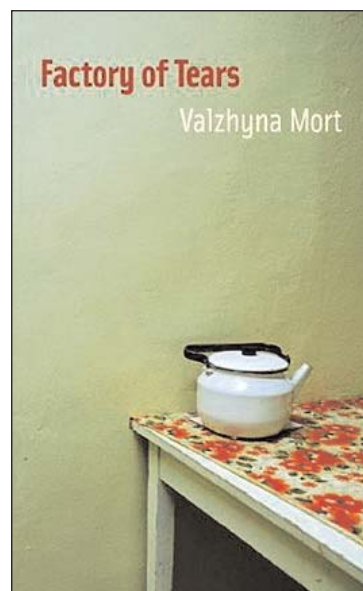
“Фабрыка сьлёз”



У выдавецтве “Copper Canyon Press” у красавіку выходзіць на дзвух мовах, беларускай і ангельскай, кніга “Фабрыка сьлёз” беларускай паэткі Вальжыны Морт. Ангельскі пераклад зроблены ў супрацоўніцтве з амерыканскім паэтам ляўрэатам Пульцэраўскай прэміі Франсам Райтам (Franz Wright). Ягоная апошняя кніга была “God’s Silence” (“Кнопі”).

Вальжына Морт нарадзілася ў Менску. У 2005 годзе ў Менску ў яе вышла першая кніжка “Я Тоненькая Як Твае Вейкі” (“Логвінаў”). У 2007 годзе выйшла кніжка кльмтавага польскага паэта Рафала Ваячка “Мёртвы Сэзон” у яе беларускім перакладзе. У 2004 годзе Вальжына атрымала міжнародную літаратурную ўзнагароду “Крышталь Вілініцы”, у 2005-м была ляўрэатам “Gaude Polonia”, у 2006-м – writer-in-residence ў Literarisches Colloquium у Бэрліне. “Фабрыка Сьлёз” выйшла найперш на швэдзкай мове ў Швецыі летам 2007 году ў перакладзе Томаса Нюдаля (Thomas Nydahl).

Кніжку “Фабрыка Сьлёз” можна набыць праз сайт www.coppercanyonpress.org, таксама праз www.amazon.com, а таксама шмат у якіх кнігарнях па замове.



Ліст ў рэдакцыю

Паважаная Рэдакцыя “Беларуса”!

У беларускім замежным друку апошнім часам з’явілася некалькі нэкралёгаў нашага знанага дзеяча й пісьменьніка сьв. пам. Кастуся Акулы. У нэкралёгах дапушчаныя прыкрыя памылкі-недакладнасці, якія неабходна выправіць:

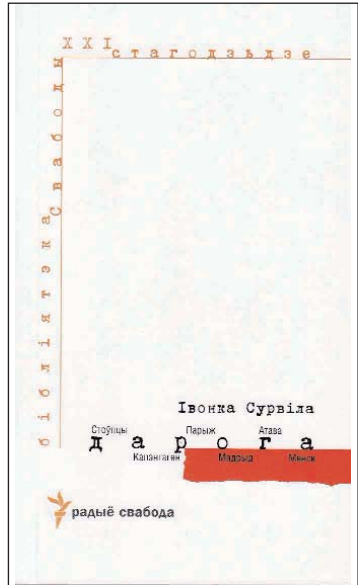
1. Кастусь Акула ня мог быць у Корпусе гэн. Андэрса ў час бойкі пад Монтэ-Касына ў Італіі (травень 1944 г.), бо ў гэты час ён быў у Менску курсантам Беларускага Афіцэрскага Школы.

2. У Італіі К. Акула мог быць жаўнерам Другога Польскага корпусу, камандзірам якога быў гэн. Андэрс. Корпус знаходзіўся пад агульным камандаваннем брытыйскай арміі, а пасля вайны мог быць у Polish Resettlement Corps, а не ў “брытыіскім войску”.

3 пашанаю М. ШВЭДЗЮК

НОВЫЯ КНІГІ

Івонка Сурвіла. Дарога. Стоўпы — Капэнгаген — Парыж — Мадрыд — Атава — Менск. Радые Свабодная Эўропа / Радые Свабода, 2008. — 144 с. — (Бібліятэка Свабоды. XXI стагодзьдзе).



Тэкст мэмуараў невялікі і рыхтаваўся для радыёпраекту “жывыя ўспаміны”, але пазней ператварыўся у друкаванае выданне. Гэтая акалічнасьць выразна адчуваецца пры чытаньні — узьнікае пачуцьцё сапраўднага вуснага расповеду з характэрнымі паўтарамі, незавершанасьцю вобразаў. Як пад шырокімі мазкамі пэндзля памяці аўтарка выяўляе перад чытачамі жыцьцё сваіх бацькоў у Беларусі, нягоды ўцёкаў 1944 г., цяжкія абставіны побыту ў Даніі, уладкаваньне і навучаньне ў Францыі, жыцьцё з каханым чалавекам і працу над радыёперадачамі ў Гішпаніі, перезд у Канаду і дзейнасьць на карысьць беларушчыны ў этнакультурнай радзе, канадзкім БНІМе ды Фондзе дапамогі ахвярам Чарнобылю, наведваньне Беларусі ў 1992 г. Ва ўсім выразная аўтарская прысутнасьць, перажываньні, уражаньні.

Успаміны І. Сурвіллы ў нечым падобныя да мэмуараў Р. Жук-Грышкевіч, М. Ганько, В. Грыцук. Тут таксама падзеі сямейнага жыцьця падаюцца на фоне падзеяў жыцьця беларускіх асяродкаў на эміграцыі. Як і іншыя аўтаркі, І. Сурвілла ад першых старонак выступае тут найперш як дачка, жонка, маці і факусе ўвагу на прыватным, сямейным. Цікава, што нягледзячы на даволі частыя згадкі пра цяжкія эміграцыйнага жыцьця, няспыныя матэрыяльныя праблемы, якія мелі сем’я Шыманцоў і Сурвіллаў у Эўропе, тэкст пакідае сьветлае ўражаньне.



Разам з тым успаміны спэцыфічныя, бо чым бліжэй аповед набліжаецца да сучаснасьці, тым выразней аўтарка-жанчына саступае месца аўтарцы-палітыку, Старшыні Рады БНР. Распавядаецца пра “варожыя сілы — вонкавыя і ўнутраныя — на нашым шляху да волі і дабрабыту”, паступова ўзмацняецца прамоўны тон, месцамі выразна адчуваецца, што аўтарка выступае ўжо ня толькі ад сябе асабіста, але ад імя Рады БНР ды ўсяе эміграцыі.

Безумоўна, успаміны маюць грамадскую значнасьць — гэта першыя мэмуары, напісаныя Старшынём Рады БНР. Але істотней зразумець вартасьць тэксту для дасьледнікаў і аматараў эміграцыйнай мінуўшчыны. Нягледзячы на прыватнасьць і эмацыйнасьць, часам фрагмэнтнасьць і павярхоўнасьць апове-

даў, яны надзвычай цікавыя самой геаграфіяй падзеяў. Бо амаль не захавалася сьведчаньняў пра беларускае жыцьцё ў паваеннай Даніі, вельмі мала можна было знайсці звесткаў пра беларускае жыцьцё ў Францыі, пра беларускія радыёперадачы ў Мадрыдзе. Так, аповед Івонкі Сурвіллы нельга назваць абагульняльным, сыстэматычным, дэтальным. Тут толькі асобнымі згадкамі прысутнічае беларуская эміграцыйная грамада, у выглядзе нейкіх асобаў, месцаў, падзеяў, знакавых для самой аўтаркі і яе сям’і. І разам з тым, тут узгадваюцца ўнікальныя падрабязнасьці побыту на чужыне, што немагчыма адшукаць у іншых крыніцах. Прыкладам, у кнізе ўпершыню вызначаецца своеасаблівае геаграфія “беларускіх месцаў” у Парыжы. Наагул французскі пэрыяд жыцьця аўтаркі прадстаўлены ва ўспамінах ці не найцікавей. Парыж тут выразна паўстае перад чытачом прадстаўлены вачыма студэнткі-беларускі, што слухала лекцыі ў перапоўненых аўдыторыях Сарбонь, чытала кнігі, сядзячы ў парыскіх парках, дыскутавала з сябрамі ў кавярнях. Францускі аповед Івонкі Сурвіллы часам набывае характар турыстычнага гіда-даведніка з рэкамендацыямі найцікавейшых месцаў, вартых наведваньня ў сталіцы Францыі.

Успаміны І. Сурвілы, разам з тым, пакідаюць даволі шмат пытанняў, правакуюць да пошукаў адказаў. Прыкладам, было-б цікава даведацца пра тое, хто

яшчэ зь беларусаў апынуўся ў паваеннай Даніі, і як яны кантактавалі міжсобку, чым жыла і наколькі вялікая была беларуская грамада ў Францыі, і дзе, апроч Парыжу, сяліліся беларусы і г. д. Аўтарка тактычна ня згадвае ўнутрыбеларускія праблемы эміграцыйнага жыцьця, палітычныя і рэлігійныя закалоты, што падзялілі грамады. Наогул характар аповеду і яго змест “працуюць” на замацаваньне своеасаблівага міту пра выключную нацыянальную сьведамасьць беларускай паваеннай эміграцыі, ледзь ня ўсе прадстаўнікі якой, здаецца, жылі адной толькі беларускай справай. Нажаль, рэальнае жыцьцё не было такім адназначным, і сьведамых энтузіястаў-беларусаў, з асяродзьдзя якіх, што праўда, паходзіць Івонка Сурвілла, было няшмат, адзінкі сярод тысячаў эмігрантаў з нашых земляў. Аднак сам досьвед гэтых адзінак безумоўна цікавы і значны.

Варта адзначыць, што кніга ілюстраваная ўнікальнымі фатаздымкамі з сямейных архіваў, раней непублікаванымі. Крыху не стае тэксту мэмуараў камэнтараў, каб падзеі й асобы, згаданыя ў кнізе, сталі больш зразумелыя шэрагоўму чытачу.

Трэба спадзявацца, што гэтыя успаміны Івонкі Сурвіллы ня будуць апошнімі, і што яны справакуюць новую цікавасьць да вывучэньня беларускага жыцьця на чужыне і пошуку адказаў на ўсё новыя і новыя пытаньні.

Наталья ГАРДЗІЕНКА

12 красавіка ад 4 да 5.30 папаўдні ў Вашынгтоне ў бібліятэцы на Capitol Hill (330 7th Street, NE)

ВАЛЬЖЫНА МОРТ

будзе чытаць вершы з сваёй новай кнігі “Фабрыка сьлёз”.

Пасьля чытаньня паэтка адкажа на пытаньні слухачоў. Каб атрымаць падрабязнейшую інфармацыю аб гэтай сустрэчы, зьвяртайцеся на baza.dc@gmail.com

ХРЫСТОС САПРАЎДЫ ЎВАСКРОС!

Дарагія сябры! Сёньня ўсякае стварэньне радуецца і весяліцца, бо ХРЫСТОС УВАСКРОС і пекла перамог. Хрыстова ўваскрэсьце прынесла кожнаму чалавеку надзею на тое, што калі паверыць у Хрыста, дык пасьля сьмерці ўваскрэсьце і будзе жыць зь Ім вечно.

Віншваем Вас зь Вялікднём!

Сям’я ВАКУЛІЧ

Выказваем шчырую падзяку ўсім асобам і арганізацыям, якія даслалі ў рэдакцыю сьвяточныя віншаваньні з нагоды 25 Сакавіка.

НА ВЫДАВЕЦКІ ФОНД “БЕЛАРУСА” АХВЯРАВАЛІ:

- A. Кіпель240
- C. Будкевіч100
- A. Мерляк100
- M. і B. Сьнежка100
- H. Касьцюк50
- B. і B. Рамук50
- M. і T. Белямук45
- I. Бакланава30
- H. Брылеўская30
- A. Бяляўскі30
- Ж. Наумчык30
- П. Новікаў30
- A. Шынкароў30
- B. Яскевіч30

Ахвяраваньні, сабраныя на імпрэзе ў Нью-Брасўіку:

- A. Кажан100
- K. Романо100
- Л. Кажан50
- A. Міцкевіч50
- Л. Стагановіч25
- B. Запруднік20
- K. Мірановіч20
- C. і C. Пятровіч20
- A. Шукелойць20
- Ю. Андрусышын10
- K. Верабей10
- Ю. Касьцюкевіч10
- Уладзька Юры10
- A. Кузьміцкі5

Усім шчыры дзякуй!

Замайляйце беларускія кнігі, музычныя запісы, паштоўкі, календары й маркі БНР у інтэрнэт-краме газэты “БЕЛАРУС” www.e-krama.com

Шаноўныя падпісчыкі “Беларуса” **Віктар Казлоўскі, Анатоль Грошаў і Вольга Палюткевіч**, калі ласка, паведаміце рэдакцыі вашыя дакладныя паштовыя адрасы. Дасланыя вам газэты вяртаюцца.

Газэта “БЕЛАРУС” бясплатна надрукуе кароткія прыватныя паведамленьні й аб’явы некамэрцыйнага характару, віншаваньні, запрашэньні, спачуваньні ды інш. Наконт разьмяшчэньня рэкламы кантактуйце рэдакцыю.

Прыватныя абвешчкі
Прадаецца ў выдатным стане мікрааўтобус **Chrysler Town & Country**, 2005 г., прабег 99 000 міль. Кошт **\$7800**. Тэлефануйце **(516) 359-0164**.

БЕЛАРУС

Газэта Беларусі ў Вольным Сьвеце

Выдае штотысячна: **Беларуска-Амерыканскае Задзіночаньне**
Сусьветнае сеціва: baza-belarus.org

Падпіска \$30 на год.
Чэкі выпісвайце на **BIELARUS**

BIELARUS

Belarusian Newspaper in the Free World

Published monthly by **Belarusian American Ass’n, Inc.**

Subscription \$30 yearly
Make checks payable to **BIELARUS**

Рэдагуе калегія.

Адказны рэдактар **Марат КЛАКОЦКІ**

Падпіска **Сяргей ТРЫГУБОВІЧ**

Артыкулы, падпісаныя прозьвішчам ці ініцыяламі, могуць зьмяшчаць пагляд, зь якімі Рэдакцыя не згаджаецца. Перадрук дазваляецца толькі пры ўмове зазначэньня крыніцы.

© **BIELARUS**, 2008

Адрас для допісаў і кантактаў:

BIELARUS
P.O. Box 3225
Farmingdale, NY 11735

E-mail: hazetabelarus@att.net

Сусьветнае сеціва: www.bielarus.org

ISSN 1054-9455

Адказнасьць за змест рэкламы нясе рэкламадаўца.